

DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II, telefon 3122 do 3120

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 8 Din, polletno 18 Din, celoletno 38 Din; za
zamejstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din;
Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnica, podružnica v Ljubljani, št. 10.711.

Slava Viteškemu kralju!

V soboto 9. oktobra bo obhajal ves jugoslovanski narod žalostno obletnico smrti našega nepozabnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Bol, ki smo jo občutili ob bridki izgubi pravičnega in modrega vladarja, se tekom teh treh let ni umirila. Šele zdaj se popolnoma zavedamo, kaj smo izgubili!

Spominu ljubljenega vladarja se najlepše oddolžimo s tem, da se z vso ljubeznijo in vdanostjo oklenemo njegovega sina, mladega kralja Petra II.

Ob žalostni obletnici se vsi državljani v zvestobi spominijo svoje zaobljube:

„Čuvali bomo Jugoslavijo in zvesto bomo stali mlademu kralju Petru II. ob strani!“

Pravične cene

V gospodarski stiski današnjih dni je pač naravno, da vsi iščemo krivce, ki so nas dovedli v ta težavni položaj. Mimo tega pa išče vsak po svojem razumevanju in znanju izhoda, ki bi peljal v boljše čase. Da pa ta ali oni pisec odkrije prave vzroke in pokaže pravo pot, zato je treba mnogo, da zelo mnogo znanja v vseh panogah življenja, mimo tega pa obilno mero dejanjskih izkušenj. Do kako krivičnih zaključkov privede površno poznanje stvari celo pametnega pisca pa nam naj bo za vzgled članek, ki ga je te dni objavil pod naslovom »Cene« neki dnevnik.

»Sodobno življenje, — piše člankar — sloni na samih protislovjih ali na podstavkah, ki izključujejo vsako možnost razmaha na poedinih področjih družabnega življenja, kakor tudi potrebno zlitje le-teh v soglasnost. Res preživljamo težko in zmedeno zgodovinsko razdobje, ki nalikuje stanju med živim in mrtvim, neki splošni ohromelosti ter izziva občo zmedo na način, da se človeka, ki si zna to razmerje pravilno razlagati, loteva strah, ko se vprašuje, kje je vse to utemeljeno oziroma kje ima svoj vzrok.

Naš preprosti človek, ki ne posega v široke življenjske kroge in ocenjuje svet in njegovo življenje le iz neposrednega okolja, si napravi enostaven zaključek: cene...

Preprosta a zdrava sodba, ki nedvomno vsebuje osnovno resnico razrvanega družabnega vrveža in njegove napetosti, oziroma je skoro stoo odstotni njen vzrok. Krivične cene so osrednji živec obstoječih protislovij in to iz enostavnega razloga, ker so posledica pri-

krajšanj, ki jih delovne množice tako bridko občutijo. To prikrajšanje deluje v teh množicah kot dvojni vijak, ki stiska od dveh strani: prva se tiče ustvarjanja, druga pa porazdelitve (nabave in nakupa) dobrin. Z drugimi besedami: prva se tiče proizvodnje, druga porabe.

To vprašanje tvori danes jedro družabnega vprašanja, zavzema vedno večji obseg in se pomika vedno bolj v ospredje. Izvestni krogi, ki si namenoma mašijo ušesa pred njim in širijo mnenje, da je to vprašanje le umetno izzvano, so v zmoti. Prav nobene usluge si ne delajo s takimi računi, ker je naravno in razumljivo, da je rešitev tega vprašanja v sami naravi zgodovinskega razvoja. Tega ne more zanikati nikdo, ki vsaj površno pozna življenje in njegove temeljne zakone.

Naj v podkrepitev teh naših trditev navedemo le sledeči primer protislovja, ki mora končno doseči svoj vrhunec in sprožiti še

bolj v ospredje življenjska vprašanja naroda; Nekje so krivične cene pripravile skoraj vse ljudstvo v skrajne gospodarske prilike. Z lučjo ga boste iskali med delavstvom, kmetstvom, obrtništvom, malim trgovstvom in uradništvom, ki bi vam mogel iskreno reči, da je s sedanjimi življenjskimi prilikami zadovoljen. Obratno boste slišali odgovore, ki so že na skrajnih mejah nestrpnosti.

Kaj bi bilo v tem primeru naravno in pravično v vsestransko dobro in tudi nujno potrebno: odviti prej omenjeni vijak na obeh straneh ali vsaj na eni, recimo pri vnovčenju blaga — pri uporabi.

Namesto tega pa zapazimo novo protislovje: cene blagu se dvigajo prav pri onih življenjskih potrebščinah, ki so za življenje najnujnejše. Mislimo hrano: moko, krompir, olje, zelenjava in drugo. Če prištejemo še cene obutvi in tkanemu blagu, zaznamujemo porast cen skoraj za eno četrtino. A kakor nima kmet nobene koristi od znižanja uradniških plač, tako je nima niti v tem primeru po rasti cen.

Tako je prijadral gosposki pisec tega članka po dolgem modrovanju do nepametnega sklepa. Kako si upa vendar nastopiti proti povišanju cen kmetijskih pridelkov? Kaj nič ne ve, da je leta in leta moral dajati kmet živino za tako smešno ceno, da so mnogi drugi stanovi skoraj pozabili, da je bila doslej vedno mesna hrana le priboljšek k krompirju, zelenjavi in kruhu. Ta leta pa se je pogosto slišala trditev gospodinje po mestih in industrijskih krajih: »Najraje napravim kaj mesnega, saj je tudi najceneje.« Nihče se pa ni zavedal, koliko stane truda kmeta, preden zredi živinče, za čigar meso ni uporabnik kljub mesarskemu in drugemu vmesniškemu zaslužku plačal niti polovico pravične cene. Vzporedno z živinskimi cenami so zaradi odvisnosti od teh padle tudi cene vseh ostalih kmetijskih pridelkov tako nizko, da so spravile kmeta naravnost na be-raško palico. Če govorimo o krivičnih cenah za kmetijske pridelke, moramo pač pod tem razumeti dosedanje nesramno nizke cene, ki se bodo morale še izdatno dvigniti, da jih bomo smeli imenovati pravične. Kdor ve, kaj se pravi kmetovati in biti v nepokriti delavnici vsem uimam izpostavljenega grun-ta boj s tisočermi priživniki, ta ve, da so krivične cenekmetijskim pridelkom že dolgo dobo let, zlasti v naši pretežno kmetijski državi nekaj povsem nemogočega. Verjamemo, da se marsikomu toži po tistih zlatih časih, ko je bilo meso naravnost zastoj, toda ti morajo vedeti, da kmet tudi krompir rad prodaja in si po dolgih letih tudi rad sam privoščiti tu in tam košček tako težko pridelanega mesa. Od potice se je težko privaditi vse-njaku, pa že pojde z malo uvidevnosti in čuta družabne povezanosti.

Preosnova vlade

V imenu Nj. Vel kralja Petra II. so kraljevi namestniki z ukazom z dne 4. t. m. sprejeli odstop, ki so ga predložili gg. pravosodni minister dr. Niko Subotič, gradbeni minister dr. Marko Kožulj, minister za gozdove in rudnike Djura Jankovič, prosvetni minister Dobrivoje Stošovič, poštni minister dr. Branko Kaludjerčič in minister za telesno vzgojo

ljudstva dr. Josip Rogič, in jih postavili na razpoloženje. Imenovali so pa: za pravosodnega ministra podpredsednika senata Milana Simonoviča, za ministra za gozdove in rudnike bana vrbaske banovine Bogoljuba Kujundžića, za gradbenega ministra, ministrana razpoloženju in narodnega poslanca Dobrivoja Stošoviča.

za ministra brez listnice nar. poslanca dr. Nika Novakovića,
za ministra za telesno vzgojo ljudstva narodnega posl. dr. Vjekoslava Miletića,
za poštne ministra podpredsednika narodne skupščine Vojka Cvrkića,
za prosvetnega ministra pomočnika prosvetnega ministra v pok. Dimitrija Magaraševića.

Novi ministri

Novi minister za pravosodje Milan Simonić se je rodil 17. avgusta 1881 v Varvarinu. Prvič je postal minister v vladi Nikole Pašića leta 1924 kot minister za agrarno reformo. V Pašićevem kabinetu leta 1925 je bil minister za javne zgradbe. Zopet v Pašićevem kabinetu leta 1926 je bil minister za socialno skrbstvo, kar je ostal tudi še v Uzunovičevi vladi od aprila 1926 do aprila 1927. Leta 1931 je bil izvoljen za poslanca, leta 1932 pa za senatorja v moravski banovini.

Novi minister za telesno vzgojo dr. Vjekoslav Miletić, po poklicu odvetnik, je bil rojen leta 1886 v Ražancu pri Biogradu na moru. Kot član radikalne stranke se je pridno udejstvoval od leta 1931, ko je bil izvoljen za poslanca v Živkovičevi narodni skupščini. Pri Jevtičevih volitvah 1935 je bil izvoljen zopet za poslanca na otoku Rabu. Znan je kot strokovnjak v pomorskih vprašanjih.

Novi minister za pošte, brzozave in telefonske Vojko Cvrkić se je rodil leta 1898 v Rošci v ljubliškem okraju. Po poklicu je odvetnik s sedežem v Čačku. Pripadal je izvršnemu odboru radikalne stranke. Pri Jevtičevih volitvah leta 1935 je bil izvoljen za poslanca ljubliškega okraja. Vojko Cvrkić je znan iz časov avstrijske okupacije v svetovni vojni, ko je nastopil proti tiraniji tuje oblasti v senzacionalnem govoru na grobu svojega učitelja, za kar je bil poslan v zapor in v dolgo konfinacijo. V narodni skupščini zavzema mesto podpredsednika.

Novi prosvetni minister Dimitrije Magarašević se je rodil leta 1888 v Sremskih Karlovcih. Studiral je med drugim v Beogradu, Zagrebu in na Dunaju. Služboval je kot gimnazijski profesor, nakar je postal gimnazijski ravnatelj, prosvetni inspektor in načelnik v prosvetnem ministrstvu. V tem svojstvu je postal tudi pomočnik prosvetnega ministra in je bil kot takšen tudi upokojen.

Novi minister za gozdove in rudnike Bogoljub Kujundžić se je rodil leta 1887 v Lijevnu v Bosni. Studiral je v Zagrebu in na Du-

naju. Po poklicu je odvetnik, po političnem opredeljenju pa je vstopil v radikalno stranko, ki ga je poslala tudi v narodno skupščino. Kujundžić je bil tudi predsednik glavnega odbora Zveze prostovoljcev kraljevine Jugoslavije. Pod sedanjo vlado je bil postavljen za bana vrbaske banovine.

Novi minister brez listnice dr. Niko Novaković, ki je po poklicu zdravnik, se je rodil leta 1875 v Kninu. Studiral je v Zadru, Za-

grebu in na Dunaju. Med svetovno vojno je kot vojaški zdravnik storil veliko dobrega zatiranemu jugoslovanskemu življu v avstrijski vojski. Takoj po vojni je vstopil v radikalno stranko, postal član izvršilnega odbora in poslanec pri volitvah leta 1923 in 1925. Pri Jevtičevih volitvah leta 1935 je bil tretjič izvoljen za poslanca kninskega okraja. Nova vlada je bila zaprisežena 5. oktobra ob 10 dopoldne.

O kmečkih dolgovih

V zadnji številki smo poročali o odplačevanju prve anuitete za kmečke dolgove pri Privilegirani agrarni banki in smo ugotovili, da je povsod odstotek števila dolžnikov, ki so anuiteto plačali, mnogo večji, nego odstotek vplačane vsote v primeru s celotno anuiteto. To prihaja posebno do izraza na področju ljubljanske podružnice, kjer je plačalo prvo anuiteto skoro 70 odstotkov vseh dolžnikov, medtem ko znaša odstotek plačane anuitete polovico manj, namreč 35 odstotkov. To pomeni, da so manjši dolžniki povprečno poravnali anuiteto, večji dolžniki pa so slabo plačevali, kar pa je docela naravno, kajti kmečki dolžniki do 25.000 Din plačajo anuiteto na podlagi za polovico znižanega zneska dolga, medtem ko morajo ostali dolžniki zaenkrat plačati 10 odstotno anuiteto od celotnega neznižanega dolga. Razumljivo je, da ti dolžniki čakajo na rešitev prošelj za znižanje dolga, ki so pri sodiščih, kajti ko bo dolg znižan, jim bo treba plačati anuiteto le od znižanega zneska. Zato naj bi sodišča pospešila dela pri rešitvi teh prošelj, zlasti pri onih dolžnikih, ki računajo na znižanje za 30 do 50 odstotkov. Ob zaključku naših izvajanj smo poudarili, da bi bilo bolj koristno pospešiti reševanje prošelj za znižanje dolga pri sodiščih, nego prisilno izterjevanje anuitete, kajti kmečki dolžnik, ki je prezadolžen

in po uredbi upravičeno pričakuje znižanje dolga za 30 do 50 odstotkov, v resnici ne more plačati naenkrat kar 10 odstotkov neznižane vsote dolga, kar pogosto predstavlja prav za prav dve anuiteti. Zato naj bi se prisilno izterjevanje odložilo vsaj pri onih dolžnikih, katerih prošnje za znižanje dolga še niso rešene.

Izvršilni odbor Privilegirane agrarne banke je tudi te dni razpravjal o tem, ali naj bi se prisilno izterjevanje anuitete odložilo v onih primerih, kjer so kmečki dolžniki vložili prošnje za znižanje dolga, pa te prošnje še niso rešene. Izvršilni odbor Privilegirane agrarne banke pa je zavzel stališče, da prisilne izterjave ni mogoče odložiti, ker bi s tem izigral zakon in bi bili ugodnosti deležni tudi oni, ki nimajo pogojev za znižanje dolga, pa so navzlic temu vložili prošnje. Obenem zatrjuje »Jugoslovanski Kurir«, da so sodišča pričela pospešeno reševati akte v zvezi s kmečkimi dolgi in da bodo prošnje za zmanjšanje dolgov v glavnem rešene do božiča. Tudi doznava, da so davčne uprave preobremenjene s posli v zvezi s kmečkimi dolgi in da nimajo dovolj osebja za izvrševanje teh poslov, zlasti za prisilno izterjavo in se zdi, da bo treba to vprašanje sporazumno rešiti med finančnim ministrstvom in Privilegirano agrarno banko.

Novo okrevališče za rudarje

Bratovska skladnica iz Ljubljane je kupila veliko planinsko posestvo na pobočju Golice pri Sv. Križu nad Jesenicami. Obsežno zemljišče meri 24 hektarov gozdov, pašnikov, travnikov in njiv. Ze letos je Bratovska skladnica uredila nekaj začasnih prostorov, ki so prav dobro služili kot okrevališča. Pre-

teklo nedeljo pa je Bratovska skladnica sklicala na zemljišču sestanek delegatov BS in njihovih zdravnikov, zato da se prepričajo o nadvse primerni legi zemljišča in porazgovore o dokončni zgraditvi okrevališča. Sestanka se je udeležilo okrog 40 delegatov in zdravnikov, med njimi tudi predsednik glav-

24 MIRKO BRODNIK: LJUBEZEN NE UMRE

Nekdo je moral to vest raznesti po vasi. Ko so ljudje vse zvedeli, so prišle kmalu še druge tožbe. Prijemali so ga vsi, ki so mu posodili večje ali manjše zneske takrat, ko se ni prodal Slaparju gozda.

Vsote, ki so se jim pridružili še advokatski stroški, so bile prav velike. In tisti, ki so približno vedeli, koliko bo mogoče na dražbi iztržiti za Podbregarjevo posestvo, so trdili, da od izkupička staremu ne bo več dosti ostalo.

Tudi Kačarici je prišlo na uho, kako je z Andrejevim domom. Zabolelo jo je, ko je vse zvedela. Ko bi mogla pomagati, ko bi mogla Andreju rešiti dom! Toda kako? Denarja nima in brez denarja to ne gre.

Naslednji dan je šla k Mariji na obisk. Teta in Marija sta bili na njivi, ko ju je zagledala. Vprašala je, ali Andrej kaj piše, potem pa je začela pripovedovati, kako je na njegovem domu.

Marija jo je drhte poslušala. Tako daleč je že vse! In spomnila se je, kako je bilo Andreju zaradi očeta hudo.

Tudi botro je to bolelo. Nič ni rekla, ko je Kačarica končala s svojim pripovedovanjem, samo zastokala je. Potem pa je dejala še nekaj časa:

»Vedela sem, da bo tako. Poznam Podbregarja! Pa vendar mislim, da se bo dalo nekaj ukreniti.«

»Kaj?« sta se Kačarica in Marija oklenili njene besede kakor rešilne bilke.

»Saj še ne vem. Koliko pa je na hiši dolga?«

»Pravijo, da kakšnih dvajset tisočakov, s stroški pa je zdaj vsega že okoli trideset. Podbregar je najboljši gozd prodal, tako da posestvo ni vredno več kakor petdeset. Slišala sem, da na dražbi ne bo šlo za več kakor štirideset.«

»Če je tako, se bo pa morda le dalo rešiti. Jaz imam še kakšnih trideset tisoč denarja, ki sem jih prihranila. Če bi se s kakšnim upnikom pogodila, da mu bom šele pozneje plačala, bi lahko na dražbi kupila posestvo.«

»In da bi ga potem pustili staremu Podbregarju, ki ga bo iznova zadolžil? Ne, tega pa nikari ne storite. Ni vredno truda in denarja. S tem ne boste koristili nikomur drugemu kakor oštirju, ki mu Podbregar nosi denar.«

»O, saj ne mislim tako. Dom bi bil Andrejev in zanj bi ga kupila. On bi bil njegov lastnik in preden bi mu ga izročila, bi se mi moral obvezati, da bo on sam gospodaril na njem.«

»Ali mislite, da bo to hotel?« je dejala Marija. »Dobro ga poznam: Rekel bo, da noče živeti od tuje milosti...«

»Saj bomo drugače naredili,« je dejala botra in se skrivnostno nasmehnila.

»Kako?« sta Kačarica in Marija začudeno vprašali.

»Zdaj še ničesar ne povem,« je dejala botra, »toda nekaj vem: konec bo dober in

srečen. Samo nihče ne sme tega zvedeti. Ali bosta znali molčati? Drugače ne morem ničesar obljubiti.«

Dali sta ji besedo, da ne bosta ničesar omenili o tem pogovoru. Drugi dan je botra že na vse zgodaj odšla od doma in se je vrnila šele zvečer. Ko jo je Marija vprašala, kje je bila, ji je rekla:

»Le ne bodi preveč radovedna. Kmalu boš vse zvedela.«

Čez nekaj dni je Marija zvedela, da bo dražba Podbregarjevega doma že v soboto. Vsa v skrbeh je povedala novico botri.

»Nič se ne boj,« ji je dejala botra. »Jaz sem vse uredila, da posestvo ne bo prišlo v tuje roke.«

In potem ji je povedala, kje je bila takrat, ko je tako skrivnostno odšla od doma. Pri župniku v Zabukovju.

Njega je vprašala za svet, kaj naj stori zaradi Andrejevega doma. Povedala mu je, da misli posestvo kupiti za Andreja, da ne pride iz Podbregarjevih rok. Hkratu ga je tudi prosila, naj posojilnica, pri kateri je Podbregar vzel denar in kjer je imel župnik precej besede, nekaj časa počaka, oziroma prenese Podbregarjevo posojilo nanjo.

Župnik ji je to obljubil. Še več. Da ji posodi, če ji bo zmanjkalo denarja za draženje. Samo hitro naj pošlje z dražbe koga k njemu. Pripravljenih bo imel nekaj tisočakov.

Vprašala ga je še, kaj naj stori s Podbregarjem. Zvedel bo, da je ona kupila posestvo in potem bo spet preprič.

»Nič se ne bojte,« jo je pomiril župnik. »Ne bo tako hudo. Podbregarja poznam. Čeprav je po volji slabič, ima vendar še nekaj

nega odbora glavne Bratovske skladnice v Ljubljani, ravnatelj Rihard Skubec, nadalje predsednik glavnega odbora g. Murn, ravnatelj blagajne glavne Bratovske skladnice g. Dular, šef-zdravnik dr. Cizelj in predsednik jeseniške Bratovske skladnice dr. Obersnel. Delegati so si ogledali posestvo, ki leži 1000 metrov nad morjem, pa ima kljub temu še priključek na električni tok, ter je le 10 mi-

nut oddaljeno od avtomobilske ceste. Denar za okrevališče in zdravilišče je že zbran ter so v ta namen žrtvovali lepe vsote podjetja, kakor tudi delavstvo. Nad lepo okolico navdušeni delegati so bili soglasni, da je treba v najkrajšem času izrabititi to odlično planinsko postojanko ter na njej urediti okrevališče za rudarje.

Davčne olajšave za gozdne posestnike

Iz Beograda poročajo: V ministrstvu za gozdove in rudnike so začeli proučevati možnosti, kako bi se gozdni posestniki osvobodili davkov in drugih javnih dajatev, da se olajša normalni razvoj gozdnega gospodarstva brez škode za druge panoge narodnega gospodarstva. To proučevanje se vrši v sporazumu s finančnim ministrstvom. Davčni sistem vidi v gozdu izključno gospodarsko pridobinski objekt in ravna z njim kakor z vsako drugo kulturo zemljišč. Razen gospodarskega pomena pa imajo gozdovi tudi še klimatski in higienski pomen. Iz teh višjih razlogov se pogozdujejo goličave in hudourniška področja, čeprav ni moči računati z donosnostjo teh izdatkov. Med tem ko so v nekaterih evropskih državah oproščeni davka državni in občinski gozdovi, je potrebno, da se pri nas prizna davčna olajšava tem ustanovam, ker so gozdovi, zlasti občinski, sestavni del kmečkega gospodarstva. Da olajša razmere našim kmetom, je kraljevska vlada dovolila nekaterim kmetijskim strokam znatne olajšave pri plačevanju davkov, s tem da je znižala osnovni davek zemljarine in katastrski čisti dohodek. Teh olajšav pa nima gozdno gospodarstvo, čeprav je zašlo vsaj v tako težaven položaj, kakor poljedelstvo. Treba je delati na to, da se dovoli davčna olajšava tudi gozdnim kulturam na kraških tleh; da se oproste plačevanja progresivnega davka vsaj tisti državni gozdovi, ki so obremenjeni s servituti, vsekakor pa gozdovi kmečkih občin in zemljiških enot, da se lastnikom gozdov dajo enake olajšave pri plačevanju davkov, kakor jih imajo poljedelci in da se izvrši pregled katastra ter se dožene donosnost gozdov v primeri z donosnostjo njiv, to je, da se oce-

ni katastrski dohodek gozdov tri do petkrat nižje kakor dohodek njiv. V ministrstvu za gozdove in rudnike delajo tudi na tem, da gozdno-polijska oblastva proglase za zavarovane gozdove vse tiste gozdove, ki imajo zaščitni značaj; teh gozdov je pa skoraj milijon hektarov.

Zborovanja mladine JNS

Preteklo nedeljo dopoldne so se v Ljubljani zbrali mladi somišljeniki JNS iz vseh občin sreza Ljubljane okolice, ki je po številu nrebivalstva menda največji slovenski srez. Številna udeležba je pričala, kako veliko zanimanje vlada za mladinski pokret tudi v ljubljanski okolici.

Ustanovni občni zbor je otvoril član banovinskega odbora OJNS dr. Branko Alujevič. Pozdravil je vse navzoče zborovalce, posebej še nar. posl. Albina Komana in Milana Mravlje. Govoril je nato o pomenu mladinskih organizacij JNS in njihovih nalogah. Pri volitvah je bil izvoljen prvi sreski odbor JNS za srez Ljubljano-okolico. Predsednik odbora je Andrej Jakopič iz Male vasi, tajnik pa Ivan Koman ml. iz Vižmarjev.

Po volitvah je spregovoril nar. posl. Albin Koman, ki je najprej opravičil nar. poslanca Stanka Hočevarja, potem pa v kratkih besedah orisal današnji politični položaj ter bodril mladino k vztrajnosti in borbenosti. Za njim je govoril nar. posl. Milan Mravlje, ki ga je pa že kmalu v začetku prekinil policijski komisar ter skupščino razpustil. Zborovalci, ki so bili vse govore sprejeli z odobravanjem, so se potem mirno razšli.

ponosa v sebi. Ko boste posestvo kupili, ga bom poklical k sebi in mu vse povedal. In kaj naj bi mu rekel zaradi vas?»

»Naj ostane na posestvu, ki mu ga je Andrej rešil. Ne bom mu povedala, da sem dala jaz denar. Naj misli, da mora biti tudi Andreju hvaležen za rešitev doma.«

Tako se je botra pomenila z župnikom in to je zdaj povedala Mariji.

»Ali pojdete sami na dražbo?« jo je Marija vprašala.

»Ne, nekoga že imam, ki pojde namestu mene. Neka moja stara znanka z vasi. Ta bo dražila. Seveda bom pa tudi jaz v bližini, da ji bom svetovala, če bo potrebno.«

»Ali boste Andreju kaj o tem pisali?«

»Nič. Ne tega, da pride posestvo na dražbo, ne tega, da ga bom jaz kupila. Bolje je, da zve vse šele pozneje. Zameril nama tega menda ne bo.«

Tako je bilo torej vse dogovorjeno. Toda »soda je obrnila tok dogodkov drugače.

XXIV.

VEST O DRAŽBI

Tisti dinarji, ki so Podbregarju še ostali, so šli kmalu po grlu, zlasti ker mu je pri popivanju še zmerom pomagal Sivčev, ki je imel grlo suho kakor gobo. Potem je prišel dan, ko v Podbregarjevi hiši ni bilo več beliča.

Starec je čemerem vstal tisto jutro. Ni vedel, kaj naj stori. Kam naj gre, da dobi kakšen stotak? H komu naj se obrne?

Skoraj vsi, ki so mu kaj posodili, ga tožijo, drugi ga pa še bodo. Ti mu ne bodo dali ničesar več. Tudi na hranilnico ne sme računati, že zaradi tega ne, ker ima župnik tam

prvo besedo. Da mu on ne bi dal niti vinarja, je bil trdno prepričan.

Pijače za kakšen dan bo že še dobil pri krčmarju na upanje. Saj se je večkrat zgodilo, da je poslal ponjo brez denarja in plačal šele tedaj, ko se je nabralo vsega stotak ali še več. Toda kaj bo potem?

Zazeblo ga je. Tako daleč je vse zavozil, da je že pred vrati čas, ko se bo vse podrl v prah.

Podbregarjev dom bo dobil novega lastnika. On pojde po svetu in ne bo imel strehe, kjer bi bil v zavetju. In kaj bo z ženo? Za deklo bo morala iti. Ne, morda jo bo vzel Andrej k sebi.

»Mene ne bi maral...« si je grenko rekel Podbregar.

Ko bi bil vedel, kako si je Andrej želel sprave z njim!

»In vsemu je kriv samo on, Andrej! Če bi me bil poslušal, bi bilo vse drugače, kakor je danes. Če bi se bil kje bogato oženil, bi lahko posestvo povečal, da bi bilo med najbogatejšimi na vasi. Tako pa vse propada.«

Se zmerom ni priznal samemu sebi, da je vse zakrivila le njegova lastna trma. Če bi se bil takrat lepo pomenil z Andrejem, če bi bil vsaj tiste dni po poroki stopil k njemu, ko je bil še na dopustu. In Andrej bi morda lahko še kaj pomagal. Znabiti bi bilo takrat še mogoče rešiti dom. Zdaj pa...

Take misli so se mu podile po glavi. Če se jim je še tako izmikal, ni se jih mogel otresti. Pregarjale so ga, kjer je hodil.

In prav isti dan je še prišel poslednji udarec. Vest o dražbi. Upniki so se dogovorili, da bodo posestvo prodali, da pridejo do svojega denarja.

To je dobro sredstvo!

Kaj pravi modra teta nato: "V pralnici je dobila seveda kos"

Tako hitro se je torej zvalil plaz s hriba, tako hitro bo vse pokopal...

Tisto noč Podbregar ni zatisnil očesa. Ležal je na skednju v senu. Z ženo že več dni ni govoril, čeprav je prihajal v hišo in pri mizi jedel. V nekaj dneh so se mu pobelili lasje, ki so bili prej komaj rahlo srebrni.

Kakor brez glave je taval po hiši. Potem je poklical sosedovega fanta in mu naročil, naj gre h krčmarju po zelenko žganja.

Fant se je čez nekaj časa vrnil in mu prinesel pijačo. In hkratu mu je povedal, da je krčmar naročil, naj žganje jutri plača, drugače ne bo ničesar več dobil na upanje.

Podbregar se je grenko zasmel. Toliko denarja mu je znosil, toliko mu je dal skupiti, zdaj mu pa še steklenice žganja ne zapu. »Sicer pa ima prav,« si je potem dejal, »saj res ne vem, s čim bom pijačo plačal.«

Potem je šel v hišo in vzel izza ogledala, ki je bilo od muh skoraj čisto črno, kopicno pisem iz zadnjega časa. Same terjatve. »Če ne plačate svojega dolga do...« — »Danes smo vložili proti vam tožbo za...« — »Plačljivo v osmih dneh pod pretnjo izvršbe...«

Preteklo nedeljo dopoldne je bilo pri Zorcem lepo obiskano zborovanje Jugoslovanske nacionalne stranke za mesto Maribor. Na zbor so prihiteli tudi zastopniki omladine Jugoslovanske nacionalne stranke iz Ljubljane s tajnikom banovinskega odbora tov. Andrejem Uršičem, nadalje zastopniki laščanske in trboveljske omladinske organizacije JNS. Današnje zborovanje je imelo namen obratiti omladince JNS iz Maribora na informativnem sestanku, ki naj razvije temelje za nadaljno organiziranje nacionalistične omladine v Mariboru. Toplim uvodnim pozdravnim besedam tov. Grešaka, je sledil izčrpen referat tov. Uršiča, ki se je v svojih izvajanjih dotaknil vseh aktualnih problemov naše notranje politike in podal točno opredelitev omladine JNS nasproti političnemu dejanju in nehanju JRZ in beograjskega in zagrebskega dela združene opozicije. Nato je izpregovoril v ognjeviti izjavljanih podpredsednik banovinskega odbora JNS v Ljubljani tov. dr. Milan Gorišek ml., ki je podal kritične misli h gotovim pojavom našega političnega življenja v zadnjem času. Navzočni omladinci nacionalisti so z navdušenim ploskanjem sprejeli izjavljanja vseh referentov.

Politični pregled

Delegati beograjskega dela združene opozicije

So prinesli pretelki teden v Zagreb besedilo sporazuma, kakor so ga bili odobrili Ljuba Davidović, Joca Jovanović in Aca Stanojević, pa so se povrnil spet nazaj v Beograd. Dr. Maček se namreč ni strinjal z vsemi točkami sporazuma ter je stavil nekaj bistvenih važnih pripomb. Ker se je s tem v bistvu besedilo mnogo spremenilo, se bodo morali beograjski šefi združene opozicije posvetovati. Poudarja jo pa vsi, ki se za sporazum potegujejo, da so prepričani v uspeh, ker težave okrog sporazuma še niso presegle dobre in odločne volje po sporazumu.

V Španiji

Štvoja z vso silovitostjo dalje državljanska vojna. Franco si na vse kriplje prizadeva, da bi izsilil odločilno zmago še pred rešitvijo vprašanja izključitve prostovoljcev. Umik teh pomeni namreč za Franca konec zlasti, ker

In na vrhu poslednje sporočilo: naznanilo dražbe. Čez pet dni... Čez pet dni...

Nič se ne da več popraviti. Berač je, berač. Vsakdo ga bo smel suniti čez prag...

Ugriznil se je v ustnice. O, kako ga je to bolelo!

Potem je na dušek izpil nekaj kozarčkov žganja, da bi zadušil morečo vest. Žganje je bilo močno in ga je žgalo. Kakor motoglav se je spustil na klop in skril obraz v rokah.

Kaj naj stori?

Mirno bo moral čakati, da pride dražba.

Gledati bo moral, kako se bodo trgali za njegovo imetje kakor volkovi za mrhovino. Skrivati bo moral svojo onemoglo jezo. Če bo kaj dosti kupcev, bo morda dobil na roko še kakšen stotak, za popotnico.

Potem bo moral vse pustiti in iti. Za kruhom. Z beraško palico. In žena z njim. Žena, ki ni prav nič kriva...

Zastokal je in se udaril z glavo ob mizo. In tako je ostal ves dan in po malem pil. Opoldne ga je žena poklicala, naj pride kositi. Sok z mlekom. Pa ji še odgovoril ni. Potem ga je prišla še enkrat iskat, a spet brez uspeha. Zato ga je pustila, kakor je bil.

Glavo je pritisikal k mizi, skrival se je v temi, kakor bi se bil dneva bal. Samo takrat je vselej pogledal kvišku, kadar si je z drhtečo roko nalil nov kozarček žganja. In tedaj se mu je vselej zamergilo pred očmi, ko se mu je pogled ustavil na kopici belih pisem na mizi.

»Vse je končano, vse... Ni ve rešitve.«

Mračiti se je že začelo. Ura ob peči je ropotaje odbila sedmo.

»Žena pojde zdaj na vas,« si je dejal. »Na vas... Sam bom v hiši...«

se vedno česčeje dogajajo v zaledju njihove fronte upori prebivalstva. Na Sredozemskem morju se še vedno pojavljajo »neznane« podmornice kljub mednarodni kontroli. Prav te dni je napadla takšna piratska podmornica neko angleško torpedovko in izginila.

Na Kitajskem

Japonci še vedno ne morejo prav naprej. Pred Sanghajem traja ofenziva že celih deset dni brez vidnih uspehov. Mnogo se govori, da bo Kitajsko Rusija dejansko podprla, kar bi seveda pomenilo vojno z Japonsko. Tudi ostali svet, predvsem pa Amerika in Anglija, pazno motrijo dogodke na Daljnem vzhodu in grozi zaradi napada na nezaščitena mesta in zaradi ogroženih mednarodnih trgovinskih interesov japonskemu blagu bojkot, to se pravi, da ne bodo več kupovali japonskega blaga. V Ženevi glede Kitajske še niso nič sklenili, ker se bojijo ponovitve nedavnih brezuspešnih sankcij.

Mussolini

se je vrnil iz Nemčije ter je doma ponovno poudaril, da je bil njegov obisk le viden znak mirotjubnega prijateljstva z Nemčijo. V

Nemčiji

so obhajali nedavno tako zvani žetveni praznik in je imel Hitler ob tej priliki velik govor, v katerem je ponovno zahteval v imenu ohranitve miru vrnitev kolonij Nemčiji. Mnogo se govori o potovanju nemškega vojnege ministra Blomberga na otok Madeiro. Pravi, da je to nekakšna priprava za dosego kolonij. Pogajanja med

Malo antanto in Madžarsko

so zadnji čas nekoliko zastala, to pa zaradi reševanja manjšinskih vprašanj. Vendar pa je Stojadinović v Ženevi napovedal bližnji sporazum. Madžari zahtevajo enakopravnost v oboroževanju in večjo zaščito njihovih manjšin v državah Male antante. V

Palestini

hočejo Angleži ugnati za vedno arabsko samovoljo in so izdali zelo hude ukrepe: arabske vođitelje so zapri, glavne med njimi pa celo pregnali na samotni otok v Indijskem oceanu. V

Rusiji

so zelo omejili smrtne obsodbe, namesto teh pa so zvišali zaporne kazni od dosedanjih de-

In res jo je opazil, ko je stopila čez prag in zavila proti ograji.

Ko je izginila, se je odločil. Da, tako in nič drugače. Nihče ga ne bo prisilil, da bi moral beračiti!

Z opotekajočimi se koraki je vstal in zavil proti hlevu. Odprl je vrata. Samo še ena krava je ostala, in v svinjaku mršav prašič.

Odvezal je kravo in jo pognal skozi vrata. Žival je začudeno gledala in mukala, ker ob tako pozni uri ni bila vajena, da bi jo bili spuščali iz hleva.

Tudi prašiča je pognal v ograd. Potem je zaklenil hlevska vrata.

Vrnil se je v hišo. Vse se je vrtelo okoli njega in toliko, da ni v kuhinji padel. Z drhtečo roko je poiskal vžigalice.

V izbji je razkopal posteljo. V kotu je našel na oknu steklenico petroleja. Zagnal je steklenico ob tla, da se je razletela in da se je petrolej razlil na vse strani. Potem se je vrnil k mizi. Še za nekaj prstov žganja je bilo v zelenki. Nastavil si je steklenico na usta in na dušek izpil vse.

»Ne, ne bodo prodajali hiše,« je jecjal sam pri sebi, »ne bodo je prodajali...«

Pogledal je skozi okno. Meglilo se mu je pred očmi. Zunaj je že padel večer na zemljo. Nikjer ni bilo slišati žive duše. Krava na dvorišču je mukala.

»Zdaj pa boste imeli... vse... vse...« je zagodel.

Prijel je škatljo z vžigalicami in jo stisnil v pesti. Od preobilice žganja se mu je zvrstelo v glavi, da je padel in se porezal na drobcih petrolejske steklenice po obrazu. Z roko si je obrisal kri.

set na petindvajset let. To so menda napravili zato, da se ne bo svet več tako zgražal nad številnimi smrtnimi obsodbami, drugi pa trdijo, da je to znak, da so zaenkrat dovolj počistili državo.

DOPISI

LJUTOMER. Kot zaključek nastopov murskega sokolskega okrožja je bil v Ljutomeru mladinski dan sokolske dece. Tudi sokolska deca, ki jo danes na vseh potih ustavljajo, da zapusti sokolske telovadnice, je z veseljem pričakovala ta dan, da pokaže javnosti, kako pogumno koraka za svojim sokolskim bratom Nj. Vel. kraljem Petrom II. Sokolliči in Sokolličice so prišli tudi iz najbolj oddaljenih krajev naših edinic. Po končanih mašah se je zbrala na letnem telovadišču Ljutomerskega Sokola ta mlada sokolska armada in je pogumno izvršila predpisane tekme in se ob prepevanju nacionalnih pesmi postrojila v veliko vojsko, ki je krenila v sprevedu z godbo na čelu po mestu. Ponosno so korakali z državnimi zastavicami v rokah, razdeljeni v tri vode moške dece in tri vode ženske dece, vsak vod z veliko državno zastavo na čelu. Narodno občinstvo je deco navdušeno pozdravljalo in obsipavalo s cvetjem. Po sprevedu so bili razglašeni uspehi tekem. Po doseženih točkah je bil vrstni red posameznih edinic moške dece v višjem oddelku: 1. Ljutomer, 2. Sv. Jurij, 3. Radgona; v nižjem oddelku: 1. Štrigova, 2. Ljutomer, 3. Veržej, 4. Radgona; pri ženski deci v višjem oddelku: 1. Ljutomer, 2. Radgona; v nižjem oddelku: 1. Ljutomer, 2. Veržej. Zatem je deca prav lepo izvedla ob spremljevanju mestne godbe dve prosti vaji pod vođstvom okrožnega načelnika brata Stoparja. Po nastopu se je v Sokolskem domu predvajal zvočni film »Janko in Metka« v češkem izvoru. Lepa sokolska svečanost bo ostala v neizbrisnem spominu.

MALA NEDELJA. Tombola, katere se je kljub slabemu vremenu udeležilo ogromno ljudi, je potekla v najlepšem redu in dala nekaj sredstev za Sokola. V okviru Petrove petletke se popravljata in modernizirata oder in dvorana, da bo proslava 1. decembra, na katero se vsi že zdaj pripravljajo, lepa manifestacija sokolskega dela.

»Vse boste imeli... vse boste imeli...« je trdovratno ponavljal sam pri sebi.

Tedaj je začul zunaj glasove. Žena se je vračala z vasi in še nekdo je bil z njo. Začudeno je vpraševala, kaj dela krava na dvorišču, potem pa je stopila k hišnim vratom, da bi jih odprla.

Toda vrata so bila zaklenjena in kolikor se je trudila, da bi jih bila odprla, ni se ji posrečilo.

Mračna slutnja jo je pograbila, da se je stresla. Kaj je to?

Poropotala je po vratih.

»Odpri!«

Iz hiše je začula zmeden smeh.

Podbregar se je v tistem trenutku spet zbudil iz otopenosti.

Odprl je škatljo in vzel iz nje vžigalice. Z blaznim izrazom v očeh jo je gledal, kako je počasi zagorevala.

Potem jo je spustil na tla, brepojena s petrolejem.

Zasvetilo se je. Plamen je polizal tla in prešel na slavnico.

Buljil je predse. To je torej konec... konec vsega... Ne bodo imeli njegovega posestva.

Z bliskovo naglico se je ogenj razširil in zajel vso sobo. Podbregar je začutil, kako ga duši in kako ga objema neznosna vročina.

S poslednjimi močmi se je pobral kvišku in zakričal.

V trenutku se je zavedel, kaj se dogaja okoli njega in zbudil se je v njem čut samohranje. Ves v ognju je planil k oknu. Povesod okoli njega so že lizali plameni lesene dele sobe. Tudi njegova obleka je že gorela.

(Dalje prihodnjtje)

STRIGOVA. Novembra bodo prejeli štiri lepe knjige Vodnikove družbe za 20 dinarjev vsi, ki bodo še ta teden plačali potrebne znesek v Senčarjevi trgovini. Nikjer ne dobite tako lepih knjig za ta denar, zato plačajte naročnino. Sokolska tombola je odlično uspešna. Imela je dosti dobitkov in zato lepo udeležbo. Prvo tombolo je dobila v znesku 1200 dinarjev Petranova Julijana, posestnica iz Nedeljišča, drugo tombolo Kovačič Viktor iz Banfija, tretjo Horvat Anton iz Macica, četrto Sojarjeva Magdalena iz Jurjovčaka, peto pa Bogarjeva Verona iz Herjakovčina. Razen teh so dobili tudi mnogi drugi lepe dobitke.

VRHNIKA. Prejšnjo nedeljo je bila na Cankarjevem trgu velika, vsakoletna tombola vrhniškega Sokola. Že nekaj tednov prej so bili dragoceni in lepi dobitki razstavljeni v glavni trafiki. K tomboli je prišla velikanska množica ljudi, tako z Vrhnike kakor iz sosednih vasi. Celo iz Ljubljane se jih je veliko pripeljalo iskati sreče. Prvo tombolo, imenitno moško kolo, je zadel kapetan Guštin, damsko kolo je dobila dijakinja Majda Deterjeva. 110 kg težkega prašiča pa služkinja Gromova iz Stare Vrhnike. Tudi ostalih pet tombol so bili vsi veseli. Zadovoljni so bili vsi, ki jim je bila sreča mila, zadovoljno pa je tudi Sokolsko društvo, ki potrebuje še mnogo denarja, da bo plačalo ves svoj dolg, ki je nastal z zgradbo Sokolskega doma. Vse priprave za tombolo, ki so zahtevale ogromno dela in požitovanja, je vodil vzorno brat Franc Malavašič in njemu gre tudi vsa zahvala za izredni uspeh. Naš Sokol prav zadnja leta sijajno napreduje. V društvu vlada vzorna disciplina in vse prireditve beležijo naravnost neverjetne moralne in gnotne uspehe.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na zadnjem mariborskem živinskem sejmu so dosegli za kg žive teže debeli voli od 4.50 do 5.75, poldebeli 3.75 do 5, plemenski voli 3.30 do 4.50, bikli za klanje 3.30 do 4.50, debele krave 3.75 do 4.80, plemenske krave 3.20 do 4, krave za klobasarje 2.20 do 3.75, molzne krave 3.25 do 4, breje krave 3 do 3.50, mlada živina 3.75 do 5, teleta 4.50 do 6 Din.

SVINJE. Na zadnjem mariborskem svinjskem sejmu so prodajali prasce: 5 do 6 tedenske 70 do 100, 7 do 9 tedenske 85 do 105, 3 do 4 mesečne 130 do 170, 5 do 7 mesečne 210 do 340, 8 do 10 mesečne 350 do 440. leto dni stare 420 do 780 din za komad. Svinje so se prodajale za kilogram žive teje po 6 do 7.50 in za kg mrtve teže po 9 do 11 din.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 24. t. m. v devizah (s pristoje premijo):

- 1 nizozemski goldinar za 24 do 24.15 Din;
- 1 nemško marko za 17.40 do 17.54 Din;
- 1 angleški funt za 214.65 do 216.71 Din;
- 1 ameriški dolar za 43.07 do 43.44 Din;
- 100 francoskih frankov za 142.27 do 143.71 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 151.59 do 152.88 Din;
- 100 italijanskih lir za 227 do 230 Din;
- Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 412 Din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu v Ljubljani po 8.60, nemški klinrški čeki pa po 13.60 Din.

Sejmi

- 10. oktobra: Podkoren;
- 11. oktobra: Oplotnica, Radeče, Kranjska gora. Št. Vid pri Stični;
- 12. oktobra: Teharje, Semič, Kamnik;
- 13. oktobra: Kapla. Št. Ilj pod Turjakom;
- 14. oktobra: Sodražica;
- 15. oktobra: Planina (brežiški srez), Loče, Nadlesk, Stari trg, Murska Sobota;
- 16. oktobra: Kočevje, Rakek, Dobje, Sv. Filip v Veračah;
- 17. oktobra: Loka pri Zidanem mostu, Ribno (samo za blago), Pristovc

Drobne vesti

— Davčne uprave smejo zapadle kupone Vojne škode sprejemati le za odplačilo davkov in kmečkih dolgov. Z odlokom finančnega ministra imajo davčne uprave dovoljenje, da smejo sprejemati kupone loterijske 2 in pol odstotne državne rente za vojno škodo, toda le na račun odplačil za davke, pristojbine in trošarin in za anuiteto kmečkih dolgov. Tako bodo v bodoče vse davčne uprave sprejemale dospele kupone tega posojila, vendar teh kuponov ne smejo izplačevati v gotovini, temveč jih smejo sprejemati od lastnikov samo za plačilo davkov, pristojbin in trošarin ter za anuitete kmečkih dolgov.

— Na Matevžev sejem v Laškem so prignali preko 400 glav goveje živine, med njo so bili tudi prav lepi voli. Cena se je gibala med 5 in 6 Din. Kupčija je bila živahna in je bilo prodane precej živine.

— V avgustu so narasle vloge pri osmih slovenskih hranilnicah. Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih hranilnicah 31. avgusta 1.013.019.952 dinarjev. V primeri s stanjem 31. julija opažamo sorazmerno nizek padec za tri milijone dinarjev, kar ustreza približno znesku obresti, katere pripisujejo hranilnice vlagateljem za vsaki mesec. Vloge na knjižice so narasle pri šestih hranilnicah, vloge v tekočem računu pri sedmih hranilnicah, celotne vloge pa pri osmih hranilnicah. Tudi število vlagateljev je naraslo pri nekaterih hranilnicah, in sicer število vlagateljev na knjižice pri osmih, vlagateljev na tekoči račun pri sedmih, skupno število vlagateljev pa pri osmih hranilnicah. Pri vseh slovenskih hranilnicah je bilo 31. avgusta 136.282 vlagateljev. Te številke dokazujejo, da je glanbe vlog pri hranilnicah sorazmerno ugodno in da se zaupanje vlagateljev v denarne zavode polagoma boljša.

— Izvoz našega hmelja v Nemčijo. Kontingent za izvoz našega hmelja v Nemčijo je končno le dosežen! Pred leti se je mnogo našega hmelja izvažalo v Nemčijo, potem pa je zaradi naraščajočih plačilnih tekočič izvoz vedno bolj nazadoval. Tudi lani je bilo mnogo zanimanja za izvoz našega hmelja v Nemčijo, toda izvozilo se ga je le malo, ker je Nemčija morala ves tranzitni hmelj plačati v devizah in ne v kliringu. Da se odstrani ta največja ovira, je Banovinska hmeljska komisija dravske banovine podvzela vse potrebne korake pri nas ter v Nemčiji in na zadnjem zasedanju stalnega jugoslovensko-nemškega odbora, ki je bilo končano 28. septembra v Dubrovniku, je bil sklenjen dogovor, po katerem bo Nemčija kontingent 7.000 stotov našega tranzitnega hmelja lahko plačala v kliringu. Dogovor je že stopil v veljavo in ker je odstranjena s tem glavna ovira, je računati zopet z večjim povpraševanjem za naš hmelj iz Nemčije ter se bo verjetno izvoz hitro zopet dvignil. Nemčija se je zanimala navadno le za boljše blago, za katero je bila večinoma tudi prav dober kupec.

— Naraščanje hranilnih vlog. Po podatkih Narodne banke so hranilne vloge v teku meseca julija zopet narasle za 58 milijonov dinarjev in sicer na 11.690 milijonov dinarjev.

13

Arthur Conan Doyle:

Maščevalci iz Indije

Naposled je prišel čaj na mizo, okenske zavese so bile spuščene, svetilke prižgane in po neskončno dolgem premoru smo brali molitve, nato pa poslali služinčad v postelje. Oče si je potem še zmešal svojo vsakovečerno porcijo toddija (pijača iz žganja, sladkorja, ledu in vode) ter zlezal v svojo sobo, med tem ko sva midva, Esther in jaz, ostala v stanovanjski sobi. Najini živci so bili skrajno napeti in najine misli polne najnejasnejših in vendar najgroznejših strahov.

XIV. poglavje

Ura v sobi je kazala četrt na deseto, ko je šel najin oče v svojo sobo ter pustil Esthero in mene sama. Slišala sva, kako je ropot njegovih počasnih korakov na ječečih stopnicah postopno zamrl, nato pa nama je dejstvo, da so se vrata očetove sobe zaprla, povedalo, da je oče dospel v svoje zavetišče. Preprosta oljna svetilka na mizi je razširjala po starinski sobi skrivnostno svetlobo, ki je skakljala po zrezljanem hrastovem pohištvu in delala fantastične sence za visokimi stoli z ravnimi naslonjali.

Beli, plašni obraz moje sestre se je videl iz teme kakor Rembrandtova slika. Sedela sva za mizo drug nasproti drugemu. Molčanje sta motili le enozvočno tiktakanje ure in črikanje ščurkov na ognjišču.

Nekaka groza je bila v tem miru. Žvižganje zapoznelega kmeta na deželni cesti na-

ma je bilo kar v olajšanje, in napenjala sva ušesa, da sva ga slišala čim dalje časa, ko je štrkljal naprej.

Sprva sva si bila prizadevala nekaj početi. Esther je kvačkala in jaz sem bral. Pa ni šlo, in kmalu sva brez posla obsedela v tesnobnem pričakovanju. Če je zaškripnilo poleno v sobni peči ali pa miš pod podnicami, sva planila pokoncu in zastrmelja drug v drugega z vprašujočimi očmi.

Zrak je bil kakor napolnjen z elektriko in je budil v nama slutnjo bližajočega se zla.

Vstal sem in odprl večna vrata, da sem pustil v hišo malo hladne nočne sapa. Raztrgani oblaki so drveli po nebu. Zdaj pa zdaj je pogledal mesec izza njih in obsijal vso pokrajino s svojo mrzlo blede svetlobo.

S praga sem lahko gledal rob cloombrskega gozda. Dvorec sam je bil viden šele z majhnega griča nedaleč od naše hiše. Na sestrin predlog sva šla, sestra s šalom čez glavo, na vrh grička, kjer sva se ustavila in gledala proti graščini.

Nocoj Cloomber ni bil razsvetljen. Od vrha stolpa do kleti ni svetila niti ena sama luč. Mrko je štrlela stara zgradba izza drevja, ki jo je obdajalo, bolj podobna orjaški krsti kakor človeškemu bivališču. Za najine predradražene živce je pomenila že temna, mirna gmota dvorca nekaj grozotnega. Nekaj časa sva stala in prežala v temo, potem pa sva se vrnila v hišo, kjer sva spet čakala in

čakala, ne da bi vedela kaj, in vendar trdno prepričana, da se bliža nekaj strašnega. Bilo je proti polnoči, ko je moja sestra zdajci planila pokoncu in mi z vzdignjenim prstom namignila, naj poslušam.

»Ali ne slišiš ničesar?« je vprašala. Napenjal sem ušesa, a zaman.

»Pridi k vratom!« je vzkliknila s tresočim se glasom.

Sledil sem ji k vratom, ki jih je odprla, in prisluhnil v temo.

»Se zmerom ničesar ne čuješ?« me je vprašala.

V globokem nočnem molku sem razločno slišal oddaleč votel šum, zelo slab in tih, a trajen.

»Kaj je to?« sem pridušeno vprašal.

»Človek, ki teče proti nam!« je odgovorila. Potem pa jo je minil zadnji videz samopremagovanja, vrgla se je na kolena in začela glasno moliti z napol blazno resnostjo, kakršno zbudi v nas preveliki strah, pri čemer je zdaj pa zdaj krčevito zahtela.

Šum sem zdaj že toliko razlikoval, da sem zanesljivo vedel, da je njena tanka ženska čutnost ni bila varala in da je res nekdo tekel. Bliže in bliže je po deželni cesti prihajal dirjajoči človek. Njegovi koraki so bili od trenutka do trenutka glasnejši. Silno se mu je mudilo, zakaj niti za trenutek ni počival, niti ni zmanjšal hitrosti.

Hitro, ostro klopotanje je nenadno postalo zamolklo pokanje. Nedvomno je tekel čez del ceste, ki je bil šele pred kratkim posut s peskom. V nekaj trenutkih pa je bil spet na trdih tleh, in bliže in bliže so prihajale njegove hiteče noge.

— Kruh je predrag v naši žitorodni državi. Za primer navajamo, da velja pri nas 100 kg žita ravno toliko kakor 25 kg kruha, v Franciji pa velja 100 kg žita toliko kakor 61 kg kruha. Iz tega se vidi, da ima veletrgovina z žitom in z moko pri nas mnogo previsoke dobičke. Zato zahtevamo, naj se z zakonom uredijo cene kruhu in moki.

— 3% obveznice za likvidacijo kmetijskih dolgov. Iz Beograda poročajo, da bo oddelek državnih dolgov pri fin. ministrstvu izročil Priv. agrarni banki prvo partijo 3% obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov. Gre za 200 milijonov Din imenske vrednosti. Priv. agrarna banka bo razdelila to prvo partijo denarnim zavodom. Kot znano, služijo nove obveznice za plačilo davčnih zaostankov na neposrednih davkih do konca 1932 in dopolnilne prenosne takse do konca 1935. Vzamejo pa lahko te nove obveznice tudi od vlagateljev pri zaščitenih zavodih, seveda po imenski vrednosti. Pričakuje se, da bodo nove obveznice uvedene tudi na borzah in da se bo njih tečaj gibalo okoli 40—45% imenske vrednosti.

— Uspehi naših pogajanj z Nemčijo. Med našo državo in Nemčijo so se končala te dni v Dubrovniku pogajanja za trgovinske ugodnosti. Glede našega izvoznega kontingenta je posebno važno, da bo izvoz našega lesa v Nemčijo v bodoče mnogo lažji kakor je bil. Določeni so tudi kontingenti za mast, jajca, pšenico, koruzo, hmelj in suhe slive. Kontingent za govedo je ostal neizpremenjen. Prašičev bomo lahko izvozili letos v Nemčijo 80.000. Izvozili smo jih pa že okrog 20.000.

— Cene jajcem so začele rasti. Po hrvatskih krajih okrog Koprivnice, odkoder se izvažajo največ jajc, se plačujejo jajca od 75 par do enega dinarja za kos.

Domače novosti

* **Neresnične govorice o manevrih.** Iz pisarne kr. banske uprave poročajo: Ker se širijo vesti, da je na vojaških manevrih na Dolenjskem umrlo večje število vojakov, je kraljevska banska uprava uvedla uradne poizvedbe in na osnovi teh poizvedb ugotavlja, da se za trajanja manevrov na Dolenjskem, t. j. od časa odhoda čet na manevrske prostore, pa vse do njihove vrnitve v garnizije ni pripetil noben smrtni slučaj vo-

Zdajle mora biti na koncu vrtno poti, sem si mislil. Ali bo obstal? Ali se bo obrnil proti Branksomeu?

Komaj se mi je bila ta misel porodila, že sem na izpremenjenem klopotanju spoznal, da je tekač zavil okoli oglja in da mu je bil smoter naša hiša.

Planil sem k vrtnim vratom in dospel do njih prav tedaj, ko jih je prihajalec sunkovito odprl, nato pa mi prav padel v naročje. V mesečini sem lahko videl, da ni bil nihče drugi kakor Mordaunt Heatherstone.

»Za božje ime,« sem vzkliknil, »kaj se je zgodilo? Kaj ti je, Mordaunt?«

»Moj oče!« je bilo vse, kar je mogel izdati iz sebe. »Moj oče!«

Nikdar ne bom pozabil vtiska, ki ga je v tej strašni noči napravil name pogled na sina nesrečnega generala Heatherstonea. Brez klobuka, s široko odprtimi očmi, v katerih je sam strah, in z obrazom, ki v njem ni bila niti kapljica krvi, je stal pred nama.

»Izmučen si,« sem rekel in ga povedel v stanovanjsko sobo. »Odpočij si nekaj trenutkov, preden boš govoril. Pomiri se! Zdaj si pri svojih najboljših prijateljih!«

Položil sem ga na staro zofo, med tem pa je Esther, ki se ji je bil strah umaknil hitri odločnosti, natočila malo konjaka v čašo in prisilila Mordaunta, da ga je izpil.

Pijača je čudovito učinkovala nanj. Barva se je spet vrnila na blede lica. Vzdignil se je in prijel Esthero za roke kakor mož, ki se zbudi iz hudih sanj in se hoče prepričati, da je res na varnem.

»Tvoj oče?« sem vprašal. »Govori zdaj! Kaj je z njim?«

»Sel je!« je sunkovito dejal.

jaka iz edinic, ki pripadajo dravski divizijski oblasti.

* **Angleški vojni minister v Šibeniku.** Te dni je priplula pred Šibenik jahta angleške admiraltete »Enchantress«, s katero se je pripeljal prvi lord angleške admiraltete Duff Cooper s svojo soprogo in nekaterimi dostojanstveniki angleške mornarice. Zvečer je odplula jahta v Aleksandrijo. Mister Duff Cooper je na inspekcijskem potovanju po Sredozemskem morju in pregledal bo angleška pomorska oporišča.

* **Predsedniki kmetijskih zbornic so se pretekli ponedeljek zbrali v kabinetu poljedelskega ministra Svetozarja Stankovića.** Razgovarjali so se z ministrom o načelnih zborniških pravilih, po katerih bodo kmetijske zbornice poslovale. Ta pravila bodo morala biti v skladu z uredbo o kmetijskih zbornicah, nakar bodo zbornice izvolile stalne odbore ter tako začele z rednim delom.

* **Kočevska gimnazija se bo s prihodnjim šolskim letom spet spremenila v popolno.**

* **Oddelek za pljučne bolezni v Ljubljani.** Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal odlok, da se odsek za tuberkulozo na državni bolnišnici v Ljubljani spremeni v oddelek za pljučne bolezni v isti bolnišnici. Tako dobi ljubljanska državna bolnišnica cel oddelek, to se pravi več postelj, zdravnikov in bolniškega osebja ter s tem večjo možnost za zdravljenje na pijučih bolnih ljudi.

* **Strahovit samomor ravnatelja tovarne.** Iz Karlovca poročajo o tragični smrti tehničnega ravnatelja tekstilne tovarne Vladimira Mitvanskega, ki je češkoslovaški državljan. Napisal je poslovilno pismo, da mu ni več do življenja, nato se je opasal z žico, katero je spojil z električno napeljavo visoke napetosti. Tok 5000 voltov je Mitvanskega ubil na mestu.

* **Petelin je otroku izkljuval oko.** V Vasi Brežici pri Sarajevu se je dveletno dekletce Šukreta Šahbegovića igralo na dvorišču, kjer jo je napadel velik petelin. Zagnal se je otroku na prsi in ga podrl. Dekletce je padlo z glavo na kamen in se onesvestilo. Tedaj je petelin izkljuval otroku desno oko in je tudi drugo že načel, ko je prihitela mati in otroka rešila. Dekletce so prepeljali v bolnišnico, kjer mu upajo rešiti vsaj ranjeno oko.

* **Dopolnilne pristojbine za odpremo pisem in dopisnic z letali v evropske države se z**

odlokom poštnega ministra spremene. Evropske države so po tem odloku opredeljene v tri pasove s temi dopolnilnimi pristojbinami. V prvem pasu bodo pristojbine 2 dinarja, v drugem 2.50 in v tretjem po tri. Spadajo pa v prvi pas Avstrija, Bolgarija, Grčija, Italija, Madžarska in Romunija, v drugi pa Nemčija, Poljska, Češkoslovaška, Švica in Turčija, vse druge države so razen sovjetske Rusije v tretjem pasu. Pri odpremi pisem in dopisnic z navedbo vrednosti se mora plačati za vsako pošiljko še 50 odstotkov pribitka redne pristojbine. V veljavo so stopile te spremembe dne 1. oktobra 1937.

* **Izsledeni morilci.** Lani v maju je v Kutini pri Zagrebu postal žrtev umora zagrebški trgovec z orožjem, koroški rojak Martin Borovnik. Po več kakor enem letu je zdaj grozotni zločin vendarle pojasnjen in bo smrt Martina Borovnika vsaj kolikor toliko maščevana. Martin Borovnik je bil napaden na lovu, kješ so mu zločinci vzeli puško in kar je imel pri sebi. Zdaj so orožniki prišli na sled zločinski družbi, ki je ne samo strahotno pokončila Martina Borovnika, temveč ima na vesti še celo vrsto drugih zločinov, Ugotovili so doslej 19 razbojništev in še en roparski umor. Zločinsko družbo so začeli orožniki zasledovati v Vojnem križu, kjer so že polovili razbojniko Kosaka, Josipa Šišaka in Štefana Bedekovića. Njihovi pajdaši Josip Blažek, Mirko Guglač, Ivan Crnković in še nekateri zavezniki pa se za enkrat še skrivajo. Toda orožniki vodijo vsestransko preiskavo in je upati, da bo družba kmalu vsa polovljena.

* **Štiri žrtve plamenov.** V Tuzli v Bosni se je primerila grozna nesreča. V mizarški delavnici Mišana Maksimovića je nastal požar in sta zgorela Maksimovića dva sina, Nemanja in Relja, kakor tudi dva delavca. Požar se je razmahnil tako hitro in je razsejal s tako silo, da se vsi štirje niso mogli rešiti. Nekaj minut so se obupno borili za življenje, toda nihče jim ni mogel priskočiti na pomoč. Zagrnilo jih je goreče tramovje. Šele pozno popoldne je gasilec uspešno požar pogasiti in spraviti zoglelene kosti iz pepela.

* **Za 200 dinarjev tri mesece.** Pred sodniki mariborskega okrožnega sodišča je te dni stal 45 letni Alojz Palir, rojen v Avstriji, pristopen pa v Zibiko. Ker je bil zaradi tatvin že večkrat kaznovan, so ga za ukradeno odejo, ki je bila vredna 200 dinarjev, obsodili kar na 3 mesece strogega zadržanja.

»Kam?« sva istočasno vprašala Esther in jaz.

»Sel je!« je odgovoril Mordaunt in zmajal z glavo. »Sel je in korporal Rufus Smith z njim! Ne bomo ju več videli!«

»Pa kam sta šla?« sem vzkliknil. »Ali smemo zdaj tule sedeti in se vdajati osebnim čustvom, med tem ko bi morali hiteti tvojemu očetu na pomoč? Pojdimo! Povej mi, v kateri smeri je šel!«

»Ne bi nič koristilo!« je odvrnil mladi Heatherstone in zakril obraz z obema rokama. »Ne grajaj me, West, saj še ne poznaš bližnjih okoliščin. Ne moremo se upreti strašnim, neznanim silam, ki so proti nam. Meč je dolgo časa visel nad nami, zdaj pa je padel. Bog nam pomagaj!«

»Povej mi vsaj, kaj se je zgodilo!« sem vzkliknil razburjen. »Ne smemo se vdajati obupu!«

»Pred jutrnim svitom ne moremo ničesar ukreniti,« je odvrnil. »Potem bomo poizkusili najti njune sledove. Zdaj v temi je to čisto nemogoče.«

»A Gabriela in gospa Heatherstonova?« sem vprašal. »Kaj ju ne bi mogli takoj zdajle spraviti iz gradiča k nam? Tvojo ubogo sestro mora biti gotovo zelo strah!«

»Saj še ničesar ne ve,« je odgovoril Mordaunt. »Spi na drugem koncu hiše in ni ničesar slišala in ne videla. Moja uboga mati pa je bila ta dogodek že tako dolgo pričakovala, zaradi česar je ni presenetil. Seveda je zaradi žalosti vsa strta. Mislim pa, da je prav zdaj najrajši sama. Njena trdnost in mir naj bi mi bila za zgled, a jaz se že poravni hitro razburim, in ta nesreča, ki se je

po dolgoletnem čakanju naposled zgodila, me je bila že med samim pričakovanjem večkrat oropala vsega razuma.«

»Če res do jutra ne moremo ničesar ukreniti, nama lahko zdajle vse poveš,« sem dejal.

»Bom,« je odvrnil s trudnim glasom, se vzdignil in svoje tresoče se roke približal sobni peči. »Vidva vesta da smo imeli že dalje časa, že mnogo let, vzrok za bojazen. Mojemu očetu je grozilo strašno maščevanje za neko hudodelstvo, ki naj bi ga bil zakrivil v mladih letih. Pri tem hudodelstvu je imel za tovariša znanega korporala Rufusa Smitha. To, da je korporal po tolikih letih našel mojega očeta, je bil za zadnega opomin, da je čas potekel in da bo torkratni peti oktober, obletnica zločina, dan povračila. V svojem pisemu sem vama nekaj povedal o tem. Če se ne motim, se je tudi moj oče pogovarjal o tej zadevi s teboj, West. Ko sem včeraj zjutraj videl, da je poiskal staro uniformo, ki jo je imel shranjeno izza vojne z Afganca, sem bil prepričan, da se bliža konec in da se bo naša bojazen zdaj uresničila. Popoldne je bil videti mirnejši kakor kdaj prej in oropvedoval nam je dogodka iz svojega življenja v Indiji in iz svojih mladih let. Oh devetih nas je že poslal v naše sobe in nas zaklenil — varnostno sredstvo, ki se ga je večkrat poslužil, kadar je imel svoje mračne napade. Zmerom si je prizadeval, da bi odvrnil od nas prkletstvo, ki je bilo zadelo njega nesrečnika. Preden se je od nas poslovil, je nežno objel mojo mater in Gabrielo ter potem sledil meni v mojo sobo, kjer mi je ljubezljivo stresel roko in mi izročil zavoiček, naslovljen nate.«

* **Prevara s hranilno knjižico.** Od Sv. Benedikta v Slov. gor. je prispel v Maribor posestnik Jakob Burka ter prijavil drzno goljufijo, katere žrtev je postal. Pred nedavnim časom je prispel k njemu neznan človek, ki se je predstavil za Davorina Trstenjaka ter se je zelo zanimal za Burkovo vložno knjižico od Prve hrvatske štedionice. Pripovedoval mu je, da je vrednost knjižice, ki se je glasila na vlogo 15.000 din, zelo padla ter je pripravil posestnika, da mu je knjižico izročil, naj mu jo vnovč. Obljubil mu je za knjižico 8487 Din. Burka je na denar zaman dosedaj čakal, v Mariboru pa je zvedel, da je bil ogo-ljufan. Njegovo knjižico je neznan človek, ki se je predstavil kot Saša Bratuž iz Ormoža, prodal nekemu bančnemu zavodu za 7878 din.

* **Smrten padez z drevesa.** Na Grabah pri Ljutomeru se je smrtno ponesrečil posestnik Franc Kosi. Obiral je hruške, ko je naenkrat izgubil ravnotežje ter padel z višine na tla. Padez je bil smrten. Domnevajo, da je 60 let starega moža na drevesu zadela kap in da je zaradi tega padel z drevesa. Pokojni je bil znan kot dolgoletni lovski čuvaj in dober godec.

* **Roparski napad ciganov.** Ciganska nadlega na Dravskem polju postaja od dne do dne hujša. V eni zadnjih noči so se cigani pojavili tudi v Zlatoličju ter se zglasili "hiši posestnika Jakoba Goloba. Gospodar sam je bil odšel z obema sinovoma k sosesu ličkat koruzo, dočim sta ostali sami doma dve hčeri, ki sta kmalu po očetovem odhodu legli k počitku. Okoli polnoči pa so se nenadoma pojavili v hiši naše mladi cigani. Eden je zakričal prestrašenima dekletoma: »Denar ali življenje.« Prisotnost duha je obe rešila, da nista postali žrtvi ciganov. Ciganom je eno deklo dejalo, da gre po denar v sosedno sobo, iz katere pa se je vrnilo z nabito puško, vendar ni moglo ustreliti, ker je eden izmed ciganov zgrabil za puško. Silen krik je naposled privabil k hiši sosede ter domačega očeta in oba sinova, ki so cigane pregnali. Ugotovili pa so, da je tolpa pokradla več obutve in obleke. Orožniki so začeli takoj zasledovati cigane.

* **»Domoljub« obsojen.** Dne 23. junija je »Domoljub« objavil članek »Sposobnost poslancev«, v katerem je klevetal poslance v prejšnji narodni skupščini. Trdil je, da so bili nesposobni in da so hodili v Beograd samo po plačo. List je v tej zvezi imenoval tudi

poslanca Komana, ki je vložil proti odgovornemu uredniku lista Košičku tožbo zaradi klevete. Te dni je tiskovni senat s predsednikom s. o. s. Brelihom razpravljal o tej tožbi in razsodil, da je urednik »Domoljuba« kriv. Obsodil ga je zaradi klevete na 300 dinarjev denarne kazni ali 5 dni zaporja in še na 120 Din globe. Obsojenec mora plačati tudi vse stroške kazenskega postopanja in dati g. Albinu Komanu 300 Din odškodnine ter objaviti sodbo v »Domoljuba«. Obsojenčev branilec dr. Voršič je prijavil priziv proti tej sodbi, tožilčev zastopnik dr. Goljar pa si je pridržal rok.

* **Težka prometna nesreča** se je pripetila te dni v celjskem predmestju Gaberju. Zvečer je korakala četa vojakov po Mariborski cesti proti mestu. Za njo se je pripeljal na kolesu narednik vodnik N. Franc. Pohitel je dalje in zavil z desne strani ceste na levo. V tistem trenutku je privozilo od nasprotne strani motorno kolo, last Trenbergerja Leopolda, sanitetnega šoferja z Dunaja, ki je vozil na motorju svojo gospodinjo Trtik Emo. Ker je motorno kolo vozilo z brzino 30 km, je bil sunek tako močan, da je vrglo gospo Trtik Emo preko motorja na hodnik, kole-sarja pa na cesto. Pri padcu si je Trtikova zlomila spodnjočeljust. Narednik pa je dobil težje poškodbe na roki. Pedal motornega kolesa je napredoval naredniku večje rano na roki.

* **Vlom.** Nedavne noči je bil izvršen v Mariboru drzen vlom. Vlomilci so obiskali skladišče tekstilnega blaga »Textil-Slavija« na Kralja Petra trgu 4. Vdrli so v skladišče z zadnje strani od magdalenske cerkve ter so s silo odprli vrata z nekim svedrom. Odnesli so raznovrstnega tekstilnega blaga v skupni vrednosti 9211 din.

* **Zaradi raznih tatvin 3 in pol leta.** Leta 1935., decembra, so se množile velike tatvine na Jesenicah. Zaradi teh tatvin sta bila tožena Jakob Karmel, tovarniški delavec na Jesenicah in mesarski pomočnik Ivan Ocvirk, ki sedi sedaj v mariborski kaznilnici ter je bil od tam priveden pred mali senat. Dve osebi pa sta bili hkratu obtoženi prestopka prikrivanja in sprejemanja ukradenega blaga. Pred Božičem sta Karmel in Ocvirk vlomila v gostilno Marije Arhove na Javorniku ter ji pobrala za 1900 Din raznega blaga. Še poprej pa sta vdrila v mlekarno Jakoba Torkarja. Odnesla sta mu za 2700 Din raznega blaga. Naposled je Ocvirk bil obtožen.

da je še z nekim drugim vdril v mesnico Ivana Verglesa ter mu pobral raznih klobas in mesa za 1000 Din. Obtoženci so vse gladko priznali. Bili so obsojeni Ivan Ocvirk na 3 leta in 6 mesecev robije. Letos februarja je bil obsojen na dve leti. Staro sodbo so zvišali za 1 leto in pol. Jakob Karmel na 7 mesecev strogega zaporja. Tretji in četrti obtoženeц sta bila obsojena na manjše kazni.

* **Napad na finančnega podpreglednika.** Ko se je mudil podpreglednik finančne kontrole Ivan Obrovnik iz Kozjega po službenih opravkih v Podsredi, ga je tam neki Kostanješek napadel s stolom in zamahnil dvakrat proti Obrovnikovi glavi. Obrovnik je oba udarca prestrtel, pri tretjem zamahu pa ga je napadalec zadel s stolom na glavo ter mu prizadejal 7 cm dolgo in 2 cm globoko rano.

* **Iz sovražstva zažgal hišo.** Te dni je pri posestniku Martinu Blažku v Doleni v gospodarskem poslopju nastal požar. Ker je bila streha krita s slamo, je zgradba hitro zgorela, da se ni dalo nič rešiti iz nje. Orocnik so kmalu po požaru aretirali nekega posestnika iz Janškega vrha in ga izročili sodišču. Po daljšem zasliševanju je priznal, da je zaradi starega sovražstva zažgal poslopje.

* **Nesreča pri gašenju požara.** Prejšnjo sredo se je na Ljubnem v gornji Savinjski dolini vnela hiša gostilničarja Maksa Šterna. Ogenj je uničil vse poslopje. Pri gašenju je dobila 18-letna najemnikova hčerka Marija Zapuškova iz Debra pri Laškem hude opekline na obeh nogah. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico.

* **Nož mu je zasedil v vrat.** Nedavno so poročali časopisi, da je Anton Černešek iz Bočne v neki gostilni napadel 24-letnega splav-varja Matevža Jeršeta iz Otoka pri Bočni in mu zasedil nož v vrat. Anton Černešek nam na to notico sporoča, da ni on napadel, temveč je bil sam napaden od treh drugih, ki so mu prizadejali hude telesne poškodbe. Tudi se ni to zgodilo v gostilni, ampak izven gostilne na poti proti domu.

* **Nočni požar.** V Spodnjih Stožicah je začel nedavne noči goret pod posestnika Ivana Jernejca po domače Vovrička. Ogenj se je naglo razširil tudi na šupo in ko so prišli gasilci na pomoč, je bilo že vse v plamenih. Gašenje je bilo zelo otežkočeno, ker je primanjkovalo vode in ker so morali cevi napeljati do Save. Kako je ogenj nastal, ni znano.

»Name?« sem ga začuden prekinil.

»Nate, da!« je potrdil Mordaunt. »Ta zavojček ti bom dal, ko bom končal svoje pripovedovanje. Zaklinjal sem svojega očeta, naj mi dovoli ostati pri njem in morebitne nevarnosti deliti z njim, toda je z vso odločnostjo zahteval od mene, naj ne povečam njegovega gorja še s tem, da se mu upiram. Ko sem spoznal, da ga je moja trdovratnost res žalostila, sem naposled popustil. Oče je nato zaprl moja vrata in jih od zunaj zaklenil. Vse življenje si bom očital to svojo slabotno voljo. Toda kaj sem mogel storiti, če mi je sam oče zabranil, da bi mu pomagal! Nisem se mu mogel vsiliti.«

»Prepričan sem, da si storil vse, kar si mogel storiti!« mu je rekla moja sestra

»Vsaj poizkusil sem storiti vse potrebno. Draga Esther,« je odgovoril Mordaunt. »a sam Bog ve, da je bilo težavno storiti pravo. Ko je oče odhajal od mene, sem poslušal, kako je ropot njegovih korakov po dolgem hodniku postajal vse tišji in je naposled utihnil. Bilo je morda okoli desete ure ali nekoliko pozneje. Nekaj časa sem hodil po sobi sem in tja, potem pa sem postavil svetilko na nočno omarico in se oblečen vrgel na posteljo, da bi iz vsega srca molil za srečen konec te usodne noči. Ko se me je bil naposled lotil nemiren spanec, me je zdajci zbudil glasen, razlegajoč se krik. Zmeđen sem se vzdignil, a vsepovsod je spet vladala globoka tišina. Oljna svetilka je gorela nizko in moja ura mi je kazala, da je bilo blizu polnoči. Spravil sem se s postelje in sem pravkar nameraval napraviti ogenj z vžigalico, da bi bil prižgal sveče, ko se je ostril, doneči krik ponovil, tako glasno, tako raz-

ločno, kakor bi bil nekdo zakričal v moji sobi. Moja soba ima okna na dvorišče pred dvorcem, med tem ko gledajo okna sobe moje matere in sestre na drugo stran, zaradi česar sem le jaz sam imel razgled na drevored. Planil sem k oknu, odrinil zaveso in zastrmel v noč. Vidva vesta, da se vozna pot proti gradiču razširja in da je neposredno pred hišo razsežen prostor. Sredi tega praznega prostora so stali trije možje in gledali v dvorec. Mesec je sijal nanje; njegova svetloba se je lesketala v njih očeh, uprtih v dvorec, in videti sem mogel, da so imeli rjave obraze in čisto črne lase — tip, ki sem ga videl med Siki in Afridi v Indiji. Dva izmed njih sta bila shujšana ko puščavnika, med tem ko je tretji dostojanstveno stal pred hišo: imel je plemenit izraz in dolgo brado.«

»Rem Sing.« sem pripomnil

»Kaj ti jih poznaš?« je začuden vprašal Mordaunt

»Poznam jih. Budistovski svečeniki so.« sem odgovoril »Toda nadaljuj, prosim!«

»Stali so v vrsti in mahali z rokami, med tem ko so se njih ustnice gibale kakor pri molitvi ali zaklinjanju. Nenadno pa so nehali mahati z rokami in so tretjič divje in strahotno zakričali. Tega groznega krika v tiho noč ne bom nikdar pozabil. Še zdaj mi brni njegov odmev v ušesih.«

Mladi pripovedovalec se je pri teh besedah zgrozil. Ves se je tresel in se šele čez nekaj časa nadaljeval pripovedovanje: »Kmalu po kriku sem zaslišal rožljanje in škrtanje ključev in zapahov in vmes lusk vrat, čemur je sledilo peketanje hitrih korakov. Iz svojega okna sem videl očeta in korporala Rufusa Smitha, kako sta naglo

planila iz hiše brez klobukov in s kuštravimi lasmi kakor moža, ki ju vodi nenadni, presilni nagon. Trije tučji se ju niso dotaknili, toda vseh pet mož je naglo stopilo po dreveredu in izginito za drevjem. Prepričan sem, da tučji niso uporabljali nikake vidne sile, a prav tako sem preverjen, da sta bila moj oče in njegov spremljevalec enako brez moči, kakor če bi ju uklenjene vedli s seboj. Vse to se je zgodilo v kratkem času. Med prvim krikom, ki me je zbudil, in trenutkom, ko je vseh pet mož izginito za drevjem, je moglo poteti komaj pet minut. Vse se je dogajalo tako hitro in tako nepojmljivo, da bi bil ves dogodek smatral za izrodek vznemirjene domišljije, če ne bi bil vtisk preresničen in preživ. Začel sem z vso silo biti po vratih v upanju, da bom zlomil ključavnico. Nekaj časa se je ključavnica upirala, a ker le nisem prenehal treskati v vrata, se je zlomila in že sem bil na hodniku. Moja prva misel je veljala moji materi. Pohitel sem proti njeni sobi in odprl vrata. V tistem trenutku je že stopila ven popolnoma oblečena in svarače vzdignila prst. »Nič ne delaj ropota!« je rekla. »Gabriela spi. Ali so ju poklicali?«

»Da,« sem odgovoril.

»Božja volja naj se zgodi!« je vzkliknila. »Tvoj oče bo na onem svetu srečnejši, kakor je bil na tem. Hvala Bogu, da Gabriela spi. Dala sem ji uspavalnega praška v njen ka-kao.«

»Kaj naj storim?« sem vprašal ves zbegav. »Kam sta šla? Kako bi jima lahko pomagal? Ne smemo dopustiti, da bi oni možje storila z njima, kar bi se jim zljubilo. Ali naj jedim v Wigtown in pokličem policijo?«

(Dalje prihodnjem)

* **Prijeti tihotapci opija.** Beograjska policija je izsledila veliko družbo tihotapcev, ki so se bavili s tihotapstvom opija (omotnega strupa iz makovega mleka) iz naše države na Kitajsko. Opij so pošiljali na Daljni vzhod v škaticah za sardine. Oblasti so sedaj aretirale nekega beograjskega prevoznika, dva ruska emigranta in še nekatere druge. Tihotapci so se že dolgo pečali s tem poslom, ki so ga zasnovali prav na široko. Zanj so zvedeli policijski organi le po neprevidnosti prevoznika, ki je dovolil, da sopričeli prodajati opij tudi po Beogradu. Pri njem so našli še 15 kg opija. Oblasti sedaj zelo energično nadaljujejo preiskavo in je pričakovati nadaljnjih odkritij. Policija upa, da bo prišla ob tej priliki na sled sploh vsem tihotapcem opija, ki jih je dokaj v naši državi.

* **Aretacija nepoštenega uslužbenca.** Celjska policija je na podlagi tiralice aretirala v Celju čevljarskega pomočnika Ivana iz Velike Nedelje, ki je v avgustu ukradel svojemu delodajalcu, čevljarskemu mojstru Francu Gabrovcu v Ptujju iz njegove delavnice več parov čevljev ter nekaj podpliatov in hranilnih kmizic v skupni vrednosti 6.390 din, nato pa izgubil s plenom. Aretiranca so izročili sodišču.

* **Izropana mesarija.** V nedavni noči so se pojavili v mesnici Josipa Plahute na Frankopanovi cesti 15 v Mariboru še neznani vlomilci ter se založili s klobasami, šunkami ter prekajenim mesom. Nato so izginili skozi stranska vrata, ki so jih s silo odprli.

* **Rokoborba ni šala.** Svojo moč sta preizkušala v neki mariborski gostilni ob Pristnu splavarja Jurij Zavernik iz Duplekta in Viktor Anželak iz Kapele. Pri tem je Anželak obležal po nesrečnem naključju s stirno nogo v gležnju in so ga morali mariborski reševalci odpremiti v splošno bolnišnico.

* **Usoden padeč v tovarni.** Pri delu v tovarni Lignolit v Radečah je strmoglavil 27-letni delavec Franc Peternel z Dobrave pri Radečah 12 metrov globoko. Pri padcu je dobil težke notranje poškodbe in si je tudi zlomil desno roko. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

* **Smrtnevarna poškodba.** Iz Spruhlja so prepeljali v ptujsko bolnišnico 43letnega posestnika Simona Kranjčiča v obupnem stanju. Pretekli tork popoldne je spravljaj turščico na podstrešje. Zlomila se mu je lestva, padel je globoko, si zlomil hrbtnico in dobil še nevarne notranje poškodbe. — Nadalje je prišel v bolnico 31letni posestnik Jakob Sušnik iz Krčevine. Prostočasno je povedal, da se je doma prepiral z ženo. Ona je v jezi pograbila kuhinjski nož in je moža kar prehudo obdelala po glavi in po rokah. Zgled, ki kar ni priročljiv za posnemanje.

* **Vlom v Skocijanu.** Po nedavnem vlomu, ki je ostal do danes nepojasnen, so neznanci nedavne noči zopet obiskali trgovino in gostilno Antona Marolta v Skocijanu. Razmere so jim gotovo dobro znane. Bili so pa tudi previdni in so pogrnili vreče, da se ne bi poznale stopinje. Nabrali so za 7.000 din plena. Na delu je dobro organizirana družba, ki je že večkrat plenila Peterlinovo trgovino. Nedaleč od hiše so našli nahrbtnik in v njem nekaj svilonih rut, kar so vlačilci izgubili. Druzihi sledov ni.

* **Sreča v nesreči.** Posestnik in mizar Anton Golob je peljal s parom konj pohoštvo iz Poljčan na Ponikvo. Na povratku že blizu doma, se mu je v mraku pripetila nesreča. Zapletel se je, ko je odviral voz pod klanec, med kolesje tako nesrečno, da se ni mogel izmotati izpod voza, ki ga je vlekel še kakih 10 metrov s seboj. Šele nato sta se konja ustavila. Golob je dobil po vsem telesu precejšnje poškodbe in ima nalomljeno kolčnico. Bila je vsa sreča, da ga ni pregazilo kolesje težkega voza. Ugodnemu gospodarju želimo, da bi kmalu okreval.

* **Uboj.** V Košakih pri Mariboru so pri nekem posestniku kožuhal. Po delu je nastal spopad v bližnjem vinogradu, pri čemer je bil ranjen 45 letni vinar Karel Hladnik iz Košakov, ki je v bolnici poškodbam podlegel.

* **Zagonetna smrt.** Dva kilometra od Limbuša so našli mrtvo 25 letno Pavlo Čehovo. Ker vsi znaki kažejo, da je bila zadavljena,

je državno tožilstvo odredilo obdukcijo trupla.

* **Smrtna nesreča.** Iz Cerknega nam poročajo, da je preteklo sredo padel s tamkajšnjega mostu čez hudournik Potok 11 letni Andrej Stravs. Hudournik je otroka zgrabil, ga premetaval čez skalovje, ki štrli iz vode in ga odnesel dalje. Trupla do časa tega poročila še niso našli.

* **Samomorilni poizkus.** V Mariboru si je v svoji spalnici v samomorilnem namenu pognal krogljo v prsa 18 letni pekovski vajenec Florijan Horvat. Vsega krvavega in nezavestnega so našli malo pozneje in poklicali reševalce, ki so ga v brezupnem stanju prepeljali v bolnišnico.

* **Zaradi tihotapstva konj in drugega** so bili pred goriškim sodiščem obsojeni: 39 letni Leonard Valentinčič iz Idrije in 24 letni Felc Anton iz Idrskega, vsak na eno in pol leta zapora ter na 32.000 lir denarne kazni in eno leto nadzorstva; 41 letni Bratina Leonard iz Kamnega in 34 letni Kos Josip iz Idrije vsak na eno leto zapora in 32.000 lir denarne globe; 24 letni Julij Lukančič z Medvedjega brda na 14.000 lir. 26 letni Josip Murovec iz Idrije in 32 letni Josip Bremec iz Zaloga vsak na 7.200 lir denarne globe. Poleg teh je bila obsojena še cela vrsta tihotapcev na denarne globe do 5000 lir.

* **Vlom v gostilno.** V gostilno Ivana Beltrama v Stari gori so vdrti tolovaji in mu odnesli precej pijače, živeža in nekaj denarja. Policija, ki stvar preiskuje, meni, da gre za poklicno tolovaško skupino, ki že dalje časa straši po goriški okolici.

* **Zaradi bega čez mejo** je bil naznanjen goriškemu sodišču Viktor Zovič, rojen v Galežanu pri Pulju, doma iz Gorice. Pred letom dni se je vrnil iz petletne konfinacije.

* **Zanimiva razprava.** Pred sodnikom pojedincem okrožnega sodišča v Celju je bila nedavno razprava proti Francu Centrihu iz Trobnega dola pri Laškem, ki je bil obtožen, da je lažno izpovedal, da so ga organi mestne policije v Celju ob priliki aretacije in do predaje v sodne zapore pretepali in zlostavljali, pri čemer je dobil več poškodb. Ta dejanja so izvršili Josip Ruprecht, Karel Acman, Franc Zavec in neki nepoznan stražnik mestne policije v Celju. Obtoženi Centrih je bil oproščen obtožbe, ker je sodišče smatralo za dokazano, da je bil Centrih stvarno zlostavljan, in ker ni moglo sodišče verjeti izpovedbam policijskih uslužbenec kot pričam.

* **Požar je uničil domačijo Antona Komavlja v Koiskem.** Gasilci in domači vrebivalci so z velikimi napori rešili hišo. Škoda je bila oblastno ocenjena na 50.000 lir, kar je za nositelca tembolj občutno, ker so mu zgorili vsi letošnji pridelki in zavarovalnina krije samo malhen del škode.

* **Avtomobilska nesreča.** Nedaleč od glavne ceste, ki vodi v Tribuše, v bližini Lapjanove žage, so orožniki našli več brzojavnih drogov podrtih odnosno odžaganih. Preiskava je dognala, da ne gre za političen zločin, na kar so najprej oblasti mislile, ampak za hudo avtomobilsko nesrečo, ki jo je povzročil Miroslav Poženel. Poženel je pri zaslišanju izpovedal, da je bil nekoliko vinjen in se je v brzojavne droge s svojim avtomobilom tako zaletel, da je droge podrli, avto pa popolnoma razbil. Okoliško prebivalstvo je potem droge razžagal in odneslo domov za kurivo. Poženel se bo moral zagovarjati pred sodiščem, ker nekatere njegove izjave oblastem niso popolnoma jasne.

* **Dvansist ponarejevalec denarja pred sodniki.** Pred kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršil zanimiv proces proti dvanaestim ponarejevalcem tisočdinarskih bankovcev. Vodja ponarejevalske družbe je zloglasni ponarejevalec 68 letni Franc Rupnik. Obtožnica jim očita, da so v preteklem letu v Zgornjih Hočah imeli pravo delavnico za ponarejanje denarja. Ko so uvideli, da tam niso dovolj varni, so svojo delavnico prenesli v Zg. Radvanje k posestniku Kolmanu. Toda 8. decembra preteklega leta so bili orožniki v Cirkovcih na Dravskem polju zaupno obveščeni, da se zloglasni Rupnik in njegova pajdaša Potočnik ter Medved skrivajo v mariborski okolici. Napravili so hišno preiskavo v Kolmanovi hiši in presene-

čeni odkrili pravo moderno urejeno delavnico z vsemi potrebinami. Sredi sobe je gorel šop ponarejenih tisočakov, ki jih je bilo za preko milijon dinarjev. Seveda so vse osumljence polovili in jih postavili pred sodišče. Obtoženci so dejanje deloma priznali, deloma pa valili krivdo drug na drugega. Obsojeni so bili: Franc Rupnik na 6 let in 2 meseca robije, na trajno izgubo častnih državljanjskih pravic in Din 1320 globe; Gašper Potočnik iz Podove na eno leto robije, 1200 Din globe; čevljarski mojster Franc Majcen iz Pobrežja na leto dni in 8 mesecev robije in 600 Din globe; mesar Mihael Medved od Sv. Barbare na 18 mesecev robije in 1500 Din globe; posestnik Franc Greif iz Spod. Hoč na 9 mesecev strogega zapora in 2200 Din globe; posestnik Mirko Kolman iz Radvanja na 6 mesecev strogega zapora in 900 Din globe; njegova žena Ana Kolman na 5 mesecev strogega zapora in 900 Din globe pogojno na štiri leta, trgovec Vekoslav Postržin na 20 mesecev robije in 1000 Din globe, posestnik Ivan Mlakar na 5 mesecev strogega zapora in 1200 Din globe pogojno na 3 leta in njegova žena Ana, oba iz Spod. Nove vasi na 4 mesece strogega zapora in 1200 Din globe pogojno na tri leta. Oproščeni sta bili trgovka in gostilničarka Postržin in posestniška hči Ana Vintar iz Spodnje Nove vasi.

* **Velik požar.** V Kobji glavi pri Stanjelu je zgorela domačija Alojzija Meržeka Ogenj, ki ga je razvnela vletaja. Je zajel tudi dve sosednji hiši Ker je požar izbruhnil ponoči, se je že zelo razširil, preden se je družina zbudila in mogla misliti na gašenje. Ogenj je bil tako strahovit, da tudi potem, ko so ljudje od vseh krajev prišli na pomoč, niso prav nič mogli gasiti. Šele ko je prišla velika brizgalnica iz Gorice, se je gasilec z velikim naporom posrečilo preprečiti nadaljnje širjenje požara. Dve hiši sta popolnoma unepeljeni Ogenj je bil brez dvoma podtaknjen. Orožništvo je zločinskim požigalcem že na sledu. Meržek pa troji škodo, ki jo cenijo na 70.000 lir.

* **Voz in konji v Dravo.** Nenavadna nesreča se je te dni dogodila na Ruški cesti v Mariboru. Strmo, okrog 30 m visoko dravsko obrežje se je nasproti tekstilne tovarne Doktor in drug vdrla, pa sedaj ta vdor zasipajo z zemljo, da bi obrežje znova utrdili. Zemljo vozijo gradbeni podjetniki s svojih stavbišč. Tako je pripeljal hlapec stavbenika Nasimbenija Henrik Meglič dvovprežen voz, naložen z zemljo. Ko je obračal na cesti voz, je pripeljal mimo tovarni avto. Da bi napravil avtomobilu prostor, je hlapec pognal konje ritenski, pri tem pa so zadnja kolesa voza zašla čez pobočje in so potegnili konje za seboj. V hipu je voz s konji zdrvel po strmini ter je vse skupaj zagrmelo na obrežje reke. Po čudežnem naključju pa so konji ostali živi in niti ranjeni niso bili, pač pa se je voz razletel na drobne kose. Konje so spravili požarniki z obrežja zopet na cesto.

* **Požar je uničil te dni gospodarsko poslopje vinarjičije posestnika Alojza Rebernika na Meljskem hribu 49.** Mariborski gasilci so navzlic hudi strmini spravili motoriko na hrib ter se jim je posrečilo obvarovati hišo pred ognjem. Požar je povzročil 20.000 Din škode.

* **Novorojenček na travniku.** Roški potok je napravil ob priliki zadnje povodnji na travnik posestnika Legata v Bohovi truplo novorojenčka. Našli so ga šele sedaj, ko je že skoraj povsem razpadlo. Orožniki preiskujejo.

* **Zastrupljenje z gobami.** Letošnja deževna jesen prav streže gobam, ki jih nabira staro in mlado. Tako je odšla na Pohorje tudi Marija Kmetič ter tam nabrala košaro gob in jih prinesla domov. Nabrala jih je toliko, da jih je nekaj od teh lahko tudi še prodala stanovalcem v sosednji zgradbi. Pozno v noč pa so se pokazali na vseh, ki so jedli te gobe, hudi znaki zastrupljenja. Režeže so začeli zvižati silni krči, nekaj celo tako hudo, da so popadali v nezavest. Nekaj nezavestnih so navsezgodaj zjutraj prepeljali reševalci v bolnico. Zastrupljenih je vsega skupaj 14 oseb. Le v šestih primerih gre za lažje zastrupljenje, ostali pa so še vedno v smrtni nevarnosti.

Noši na tujem

Iz kolonij naših ameriških rojakov

V Timminsu v Kanadi je umrl Anton Hribar, star 31 let. Rojen je bil v Grahovem pri Cerkljani. V Ameriki je bil 14 let. V Clevelandu je avtomobil do smrti povozil Franca Semeta. Pokojni je bil star 20 let, rojen v Clevelandu. V kraju Hermine je umrla Ana Mann, stara 56 let, doma iz Višnje gore. Podlegla je operaciji. V Clevelandu je umrl Vincenc Savnik, star 47 let, doma iz Dolenje vasi na Štajerskem, kjer zapušča dve sestri. V Ameriki je bil 32 let. V ubožnici na Ely Minn je umrl Jože Novak, po domače Avguštinov Jože, star 50 let, doma iz Cerklj na Gorenjskem. V Ameriki je bil nad 35 let. V bolnici v Rock Springsu je umrla Minka Portenta stara 49 let, doma iz Pušata pri Škofji Loki. V bolnici v Milwaukee je umrl Janez Vodovnik, star 49 let, doma iz Nazarjev v Savinjski dolini. V kraju Schumacher je umrl Anton Hribar, star 30 let, doma iz Cerknice. V Norandi v Kanadi je umrl Ivan Snoj, rojen leta 1902 v Ljubljani. V Kanado je prišel leta 1928.

V bolnici v Wilkes-Barre je umrl Janez Zakelj, star 63 let, doma iz Ljubljane. V Ameriki je bil 29 let. Zapustil je vdovo ter iz prvega zakona hčerko Ano poročeno Verbič in sina Ivana, iz drugega zakona pa hčerko Franciško, poročeno Carter.

Iz Los Angelesa poročajo, da je bila znana Franciška Tavčarjeva obsojena zaradi manipulacij s čeki na 15 mesecev zapora. Šele sredi obravnave je svoje grehe skesano priznala. Obsodba se glasi, da mora biti 10 let pod policijskim nadzorom, toda po 1 letu in 3 mesecih lahko zapusti okrajno jetnišnico. Sodnik Charles Fricke, ki jo je obsodil, je dejal, da ne verjame njeni zgodbi o milijonski dediščini v starem kraju.

Popotnikova torba

Zadoščenje našim borcem

Laško, začetek oktobra.

Lani dne 5. oktobra, tik pred občinskimi volitvami, je bil, kakor mnogi drugi, razrešen tudi župan občine Laško dr. Fr. Roš. Z njim je bil razrešen tudi ves občinski odbor, posle pa je prevzel kot začasni župan laški hotelir g. Ignac Trop, ki mu je bil dodeljen sosvet. Sosvet je bil sestavljen enako kakor kandidatna lista JRZ z g. Tropom kot nosilec. Lista JRZ je pri volitvah z malenkostno večino zmagala na splošno znan način.

Proti dr. Rošu je bila na predlog politične oblasti potem uvedena preiskava z očitkom, da je pred občinskimi volitvami obetal nekemu volilcu službo in ga hotel s tem zapeljati, da glasuje za njegovo kandidatno listo. Nečastno in kaznivo dejanje, ki ga zahteva zakon kot pogoj za razrešitev, pa je dr. Roš v smislu prijave izvršil s tem, da je baje vedoma poročal neresnične podatke sreskemu sodišču v Laškem glede vpisa nekega volilca v volilni imenik. Preiskavo glede zadnjega očitka je državno tožilstvo že samo ustavilo, dočim je glede drugega očitka prišlo do sodne razprave. O njenem izidu smo že svojevčasno poročali. Dr. Roš in oba njegova soobtoženca so bili oproščeni.

Na osnovi oprostilne sodbe je vzelo tudi upravno sodišče v Celju v pretres pritožbo, ki jo je bil proti razrešitvi vložil dr. Roš. Upravno sodišče je te dni izdalo odločbo, s katero je dr. Roševi pritožbi ugodilo in odlok o njegovi razrešitvi kot nezakonit razveljavilo.

Kakor drugi razrešeni župani in občinski odborniki, je bil seveda tudi dr. Roš zaradi svoje razrešitve predmet vseh mogočih obrekovanj in klevet s strani političnih nasprotnikov. S sodbami celjskega okrožnega sodi-

šča in sedaj še upravnega sodišča so jo dobili obrekovalci po zobeh, dr. Roš in njegovi sodelavci v občinskem odboru pa so vsaj naknadno prejeli zadoščenje.

Delo RK za javen blagor

Guštanj, konec septembra.

Občinski odbor Rdečega križa v Guštanju vrši človekoljubno poslanstvo že od svoje ustanovitve v zelo častni meri. Iz peščice idealnih članov se je razvilo močno društvo, ki lahko ponosno zre na lepe uspehe in naprave, pridobljene v pretekli dobi v splošno korist. Pred 10 leti si je guštanski Rdeči križ med prvimi nabavil reševalni avto in je zgradil moderno kopalnico. Na izvedbo čaka še več dobrih zamislov, za katere pa je treba zbirati denar!

Prejšnjo nedeljo ob 10. so se začeli zbirati pred govorniškimi odrom na trgu tržani, gasilci v krojih s praporom, godba iz jeklarne. Kmalu zatem je privozil na trg novi reševalni avto, okrašen s cvetjem in zelenjem. Spet je bila v Guštanju majhna, toda pomembna slavnost Rdečega križa. Predsednik dr. Erat je pozdravil zastopnika banovinskega odbora RK dr. Fetticha, župana, predstojnika sodišča na Prevaljah dr. Češarka, gasilce in druge. Pred 10 leti dobavljeni reševalni avto je odslužil svoj rok, zato smo dobili novega, ki naj dalje služi človekoljubnim potrebam v vsej Mežiški dolini. Župnik Barbič je novo moderno vozilo blagoslovil. Po čestitkah raznih zastopnikov je godba zaključila slovesnost. Da je guštanski Rdeči križ mogel nabaviti nov reševalni avto, je v glavnem zasluga glavnega in banovinskega odbora.

ZAKAJ ?

kupuje ljudstvo
iz cele Jugoslavije
v Trgovskem domu
STERMECKI
Celje

1. KER ima samo dobro blago!
2. KER ima zelo nizke cene!
3. KER ima velikansko izbiro!
4. KER ima vedno sveže in novo blago!

ZAKAJ

ima Trgovski dom Stermecki samo dobro blago! Ker je za nakup blaga določeno posebno osebje pod vodstvom šefa, katero pregleda kolekcije vsakega tovarnarja in strokovno preizkusi vsako blago predno se kupi.

ZAKAJ

ima Trgovski dom Stermecki zelo nizke cene? Trgovski dom Stermecki ima 4 oddelke ali 4 trgovine, t. j. trgovino na drobno v pritličju, poštno razpošiljalnico v I. nadstropju, trgovino na debelo v II. in III. nadstropju in tovarno perila in konfekcije v IV. nadstropju. Za vse to skupno podjetje se rabi ogromno blaga in če se kupi to blago v takšni množini, se tudi dosežejo nizke cene in samo ta lahko prodaja po nizkih cenah, kateri tudi kupi po nizkih cenah.

ZAKAJ

ima Trgovski dom Stermecki velikansko izbiro? Velika izbira blaga je samo tam možna, kjer je tudi velika poraba blaga in da je v Trgovskem domu Stermecki res velika poraba na blagu je razvidno že iz zgoraj omenjenega t. j., da ima 3 vrste trgovine in zraven pa še tovarno perila in oblek

ZAKAJ

je vedno sveže in novo blago? Zopet samo zato, ker je velika poraba in velika poraba je tam kjer je veliko odjemalcev. In zakaj je veliko odjemalcev? Ker ima Trgovski dom samo dobro blago, zelo nizke cene, velikansko izbiro in vedno sveže in novo blago.

Končno

je še omeniti, da je Trgovski dom Stermecki bil primoran letos zaradi vedno večjega prometa kupiti sosedno hišo in ker je bila stara in neprimerna za današnje čase, isto do tal porušiti in na istem mestu sezidati moderno, štrinadstropno železobetonsko trgovsko hišo. Trgovski dom zaposluje stalno 130 ljudi, sezonsko pa čez 200.

Kdor se ni odjemalec, naj piše po brezplačni moderni ilustrirani cenik, da se o vsem tem osebno prepriča.

Naslov:

TRGOVSKI DOM
Stermecki CELJE
TOVARNA PERILA IN OBLEK 22

Strel pred vrati

Zagorje, 4. oktobra.

Zagorsko dolino je presenetila novica, da si je v nedeljo zvečer končala življenje 30-letna Pepca Hudomalova iz Toplic pri Zagorju, hči vpokojenega rudarja. Bila je že več let v službi pri nekem inženirju v Ljubljani. V nedeljo zjutraj je prišla k staršem na obisk. Obiskala je tudi svojega izvoljenca, s katerim sta se domenila, da napravita popoldne izlet. Res sta se popoldne našla in sta bila zvečer okrog 21. ure v neki gostilni v Kisovcu prav vesela v družbi. Nekateri pa so opazili, da je Pepca naenkrat postala zamišljena in tiha. Vendar nikdo ni slutil kaj zlega, ko je brez slovesa zapustila družbo.

Čim je zaprla vrata za seboj, je odjeknil strel. Prestrašena družba je pohitela iz gostilne. Na pragu so našli Pepco, ki je bila že v zadnjih izdihljajih. Pognala si je bila iz samokresa kroglo v glavo. Vsak poizkus rešitve je bil zaman. O usodnem dogodku so bili obveščeni starši kakor tudi orožniki, ki so poskrbeli, da so pokojnico prenesli na dom v Toplicah in jo položili na mrtvaški oder. O neposrednem vzroku njenega obupa in tragične smrti se marsikaj ugiblje. Eni zatrjujejo, da je kriva nesrečna ljubezen, drugi govore, da je bila v politični službi. Mimo vseh govoric in ugibanj bo Pepca tiho legla v grob in čez čas bo pozabljena tudi njena smrt. Zapustila je 7-letnega nezakonskega sinčka, ki ga bodo vzgojili njeni močno prizadeti starši.

**Po Sloveniji gre glas:
»Domovina« je za nas.**

Poravnajte naročnino

Stopamo v zadnje četrtletje, zato je skrajni čas, da se spomnite na »Domovino« in poravnate one, male zneske, ki jih uprava lista tirja od Vas za naročnino. Naj ne bo med Vami nehvaležneža, ki bi zastoj prebiral list, ki Vas vse leto poučuje in zabava z berilom in slikami. Tudi list mora živeti. Brez denarja ni papirja, ne barve, stanejo tudi stroji, stane tudi delo. Zato se brez oklevanja poslužite položnic, ki jih imate doma, kdor bi je pa več ne imel, naj piše na upravo lesta p. drugo. Seveda velja ta opomin le za one, ki nimajo za letos naročnine v redu plačane.

Uprava »Domovine«.

× **Petrolej iz detelje.** Dva mlada raziskovalca raznih rastlinskih kemičnih sestavin v Ameriki sta iznašla cenen način pridobivanja petroleja iz navadne travniške detelje. Nov način pridobivanja petroleja bo mnogo cenejši, kakor dosedanje pridobivanje, čiščenje in prevažanje nafte iz petrolejskih vrelcev. Listi pišejo, da so ju obiskali že številni predstavniki držav, ki jima ponujajo lepe vsote za odkup njune skrivnosti. Kot dobra patriota sta vse ponudbe tujih vlad odklonila in prodala svojo skrivnost neki ameriški družbi.

× **Predrugečene pravice zakonske žene v Franciji.** Dolgo časa so v francoskem parlamentu preresetavali paragrafe o zakonskih pravicah. Vendar so dotični paragrafi izšli zdaj precej predrugečeni, kakor pa je bilo prvotno zamišljeno. Navzlic ugovorom francoskih zastopnic ženskih pravic, ostane zakonski mož še nadalje družinski poglavar. On more preprečiti, da žena ne sme imeti izvendružinske službe, če je to v kvar družini. Pač pa sme žena odslej — česar doslej v Franciji ni smela — voditi pravne zadeve, imeti bančni račun na svoje ime in tudi svoj lastni potni list. Tisti paragraf pa, ki pravi, da mora žena moža ubogati, je zdaj odpravljen.

× **Steklene hiše.** Iz Amerike poročajo, da se je steklena opeka tako dobro obnesla, da začno v kratkem graditi v New Yorku prvo sedemnadstropno hišo za pisarne, vso iz stekla. Samo nosilci in tanke vezi med poedinimi steklenimi bloki bodo kovinaste. Velika steklarska industrijska podjetja pravijo, da bodo lahko v kratkem izdelovala tudi stekleno pohištvo, v katerem bodo celo nalanjači tapcirani s steklom in tudi vložki za postelje bodo stekleni, namreč iz tankih prožnih vlaken, ki se iz njih lahko izdelujejo tudi tkanine. Američani so prepričani, da postane steklo v doglednem času najbolj razširjen gradbeni material. Pa tudi češkoslovaško steklarstvo ne zaostaja po tehnikah za ameriškim. Po vsem svetu, tudi v Ameriki, ljudje radi kupujejo krasne steklarske izdelke iz Češkoslovaške. Novost, ki se ji obeta, je steklo, ki prepušča svetlobo, pač pa prestreza toploto. Posrečilo se je izdelati steklo, ki prepušča devekrate več svetlobe kakor toplote.

× **Zastrupili so se v vinski kleti.** Na neki vinski gorici blizu Budimpešte sta šla dva posestnika v vinsko klet, kjer sta omedlela. Trije sosedje so jima prihiteli na pomoč, a so tudi omedleli. Slednjič se je ljudem le posrečilo spraviti vseh pet na varno, vendar so bili trije že mrtvi, dva pa sta morala v bolnišnico. Zastrupljenje so povzročili plini.

× **Čebula, zdravilo zoper raka.** Listi pišejo, da je pariški profesor dr. Lakovski, znan strokovnjak boleznih raka, nedavno izjavil, da mu življenjskekušnje potrjujejo mnenje, da je surova čebula dobra zoper raka. Dognal je, da ima čebula še posebno dosti radioaktivnih snovi, če jemo surovo. Dr. Lakovski je na podlagi statističnih podatkov spoznal, da v tistih krajih, kjer ljudje pojedó dosti čebule, rak sploh ni znan. V Rusiji in Poljski

je mnogo judovskih okrajev, kjer jedó večinoma le kruh in čebulo (in naši Bosanci), pa ni ondi še nikoli nihče imel raka. Tudi na Balkanu in Kavkazu, kjer vsak dan jedó čebulo, skoraj ne poznajo boleznih raka.

× **Med leve je zavozila.** Strašne minute je preživela neka Angležinja, ki se je s svojim avtomobilom peljala skozi zaščiteni živalski park Namanga v Tanganjiki v Afriki. Ne nadoma je tik pred seboj zagledala sredi ceste pet mladih levov, ki so se veselo igrali in se tudi na trobentanje avtomobila niso umaknili. Počasi je privzila do levov, ko je zapazila, kako se ji grozeče bližajo levinje. Tedaj je Angležinja na vso moč pognala avtomobil in posrečilo se ji je z največjo previdnostjo peljati tik mimo mladičev, a zdaj se je iznenada prikazal mogočen lev. Planil je k avtomobilu, a Angležinja je naglo zavozila v stran in dasi je eno kolo zdrknilo v obcestni jarek, ji je vendar uspelo zdrčati mimo leva. Lev, levinje in vseh pet mladičev je začelo teči za njo, a ker ni zadela Angležinja na nobeno zapreko več, je bila čez nekaj minut divje vožnje vendarle na varnem.

× **Ribje posebnosti.** Med največjimi čudeži v naravi je gotovo selitev živali, oziroma njihov nagon, ki jim pomaga najti isti kraj v več tisoč kilometrski oddaljenosti. Ljudje mislijo, da imajo samo ptice selilke tako dobro razvit čut razpoznavanja krajev. V Angliji pa so napravili sledeči poskus z ribami: Nekaj lososov so ujeli v škotskih vodah, jih zaznamovali in prepeljali z ladjo v Avstralijo, kjer so jih zopet izpustili v vodo. Čez več tednov so ribe preplavale vso ogromno daljavo, čez 16.000 km, ter prišle prav do tiste reke, ki so jih prej ujeli. Pravijo, da ptice poznajo kraje, čez katere lete in da jim to pomaga najti njihov rojstni kraj. Kako pa so mogle ribe v morju vedeti, kje plavajo in katera »pot« drži domov, je res nerazumljivo. Podobne poskuse so delali že tudi z drugimi ribami in morskimi živalmi in našli, da imajo vse to čudno lastnost, da preplavajo ogromne razdalje, da se vrnejo v »rojstni kraj«.

× **Zvon, ki ni zvon.** Livarnica tvornice Omerascher v Münchenu je vlila te dni nov zvon, ki pa ni kovinast. Novi zvon ni težak več sto kilogramov, kakor so zvonovi v cerkvenih zvonikih, temveč je čudna aparatura, obstoječa iz treh zvonov nenavadne oblike. To niso zvonovi v navadnem pomenu besede, temveč štiri ozke in dolge palice, za katerimi nihata še dve palici. Te palice izmenoma zvone, ker udarjajo po njih kladivca. Razlegajo se tihi in harmonični zvoki, ki jih prenašajo električnim potom v zvočnik na strehi. Iz zvočnika se pa sliši potem močno in čisto zvonjenje daleč po okolici, da bi človek mislil, da sliši najlepše svečano cerkveno zvonjenje. Ta izum utegne izpodrinuti cerkvene zvonove. Učinek je enak, kakor če bi peli trije zvonovi v različnih tonih. Zvok odgovarja zvoku 230 centov težkega zvona. Tanke, okrog pol metra dolge palice se lahko naravnajo na vsak glas, na vse tone in povrh je vsa ta naprava še zelo praktična, ker ne potrebuje mnogo prostora. Tako bodo postali odveč zvoniki in zvonovi.

Radio Ljubljana

od 10. do 17. oktobra.

Nedelja, 10. oktobra: 8.00: Pihalni kvartet. 9.00: Čas, vreme, poročila, spored. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. 10.10: Verski govor (dr. Gvido Rant). 10.30: Drobiž za drobiž (plošče). 11.00: Otroška ura: Gašperček. 11.30: Koncert radijskega orkestra. 13.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 13.15: Kar želite, to dobite (plošče po željah). 17.00: Kmetijsko predavanje: Gnojilni in rastlinski poskusi v šoli na Grmu (inž. Franjo Kotlovšek). 17.30: Veselo popoldne (sodelovali bodo pevski sekstet »Mladost«, Vesela deteljica in plošče). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: O naši narodni vojski (Andrija Božanovič). 19.50: Wagner: Žalna koračnica

iz glasbene drame »Somrak bogov« (plošča). 20.00: Koroški večer: Naša severna narodnostna meja (predaval bo dr. Roman Savnik). vmes radijski orkester in recitacije. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Z vseh strani, za vse ljudi (plošče).

Ponedeljek, 11. oktobra: 12.00: Za zabavo (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Po opernem svetu (plošče). 14.00: Vreme, borza. 18.00: Zdravniška ura: Dedovanje (dr. Anton Breclj). 18.20: Ukrajinski venčki (plošče). 18.40: Slovenska narodna pesem (France Marolt) 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Trije veliki pesniki troimenih bratov. 19.50: Zanimivosti. 20.00: Koncert radijskega orkestra. 21.00: Citraške točke (plošče). 21.15: Gregorčev pihalni kvintet. 22.20: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Palčkova ura (izvajal bo radijski orkester).

Torek, 12. oktobra: 11.00: Šolska ura: Kakšno hrano naj uživam in kako naj jem, da bom zdrav in krepak (dr. Franta Miss). 12.00: Virtuozni (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Koncert radijskega orkestra. 14.00: Vreme, borza. 18.00: V modernem ritmu (plošče). 18.40: Krščanstvo in nacionalna misel (dr. Fran Veber). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Od plemena do naroda in države (Srdja Djokić iz Zagreba). 19.50: Zabavni zvočni tednik. 20.00: Plošče. 20.20: Jurčič: Tugomir, žaloigra (izvajali bodo člani radijske igralske družine). 21.30: Orgelski koncert (plošče). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Sreda, 13. oktobra: 12.00: Koncertni plesi (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Plošče zavrtimo. 14.00: Vreme, borza. 18.00: Mladinska ura: O glasbenem oblikoslovju I. (dr. Anton Dolinar). 18.40: Zgodovina slovenskih mest: Radovljica (profesor Žonter). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Hrvatska v začetku XVI. stoletja (Arzen Vencelidec, književnik iz Zagreba). 19.50: Uvod in prenos. 20.00: Prenos opere iz gledališča v Ljubljani (v I. odmoru glasbeno predavanje — Ukmar. v II. odmoru čas, vreme, poročila, spored).

Četrtek, 14. oktobra: 12.00: Orgle, saksofon, klavir in ksilofon (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Koncert radijskega orkestra. 14.00: Vreme, borza. 18.00: Citre solo. 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: O jesenskih vojnih manevrih (Andrija Božanovič). 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Koncert novejšje glasbe: Slovenski vokalni kvintet. 20.45: Haydn Kvartet v F-duru, op. 3, št. 5. 21.00: Koncert radijskega orkestra. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

Petek, 15. oktobra: 11.00: Šolska ura: Letanje po zraku v naravi in pri ljudeh (Miroslav Zor). 12.00: Slovenski biseri (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Dela Čajkovskega (plošče). 14.00: Vreme, borza. 18.00: Ženska ura: Slovenska žena v leposlovju (Anica Lebarjeva). 18.20: Havajske pesmi (plošče). 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Mesečni kulturni pregled. 19.50: Zanimivosti. 20.00: Harmonika solo (Rudolf Piliš). 20.45: Charpentier: Vtiski iz Italije. 21.00: Pregled svetovne klavirske literature (predaval in izvajal bo na klavirju profesor Škerjanc). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 16. oktobra: 12.00: Ploščo za ploščo radio deli. 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Ploščo za ploščo radio deli. 14.00: Vreme. 18.00: Za delopust (igral bo radijski orkester). 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Ministrstvo za telesno vzgojo naroda. 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: Pisan večer Vesele deteljice. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Koncert radijskega sporeda.

Za smeh in kratek čas

SMOLA

Melhijor je nekje slišal dobro šalo, pa jo je hotel preizkusiti na svoji ženi.

»Ali veš, zakaj sem jaz podoben muli?« jo je vprašal.

»Ne, toda večkrat sem te že sama hotela vprašati,« je menila žena.

IZDALA SE JE

Lastnica letoviškega hotela pride malo pred odhodom gosta v njegovo sobo, se razgleduje okoli in nenadno pokaže na naslanjač: »Gospod, kakor vidim, ste mi s cigareto prežgali naslanjač. Prosim, da mi plačate odškodnino!«

»Ne vem, če bo kaj z odškodnino! Jaz namreč sploh ne kadim,« je menil gost.

»Kakšna nesramnost! V dveh letih ste vi prvi gost, ki mi noče plačati odškodnine za ta naslanjač,« je menila nadobudna hotelirka.

POZNA LJUDI

A: »Povej mi no, kako moreš neprestano delati dolgove, ne da bi jih poravnal?«

B: »Izposojam si denar samo od črnogledih ljudi. Ti namreč nikoli ne računajo s povračilom.«

VSE JE NAROBE

Gospa (služkinji): »Spela, z našim gospodom ni nekaj v redu. Zdi se mi, da lazi za svojo strojepisko.«

Spela: »Gospa, tega pa že ne verjamem. To samo govorite, da bi postala jaz ljubosumna.«

JESEN — ZIMA...

OSTANKI

mariborskih tekstilnih tovarn, pristanobarvni, brez napak, in sicer: »Paket Serija R« z vsebino 14—18 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo in »Paket Serija S« z vsebino 14—18 m flanela za moške pižame, spodnje perilo, touringov in frenčev za moške srajce, vse v najlepših vzorcih in izbrani sestavi za reklamno ceno

vsak paket poštine prosto samo Din 128.—

Dalje specialni paket »original Kosmos D« z vsebino 17—21 m Ia. barhentov za ženske obleke, bluze in prvovrstnih flanelov za pižame, žensko, moško in otroško perilo za izjemno ceno

vsak paket poštine prosto samo Din 150.—

»Paket Serija Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko ali damski kostum

vsak paket poštine prosto samo Din 136.—

in »Original Z paket« z vsebino 3 m Ia. sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč za izjemno ceno

vsak paket poštine prosto samo Din 162.—

Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam.

Pišite še danes RAZPOŠILJALNICI KOSMOS, Maribor, Kralja Petra trg.

SAMO Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapestna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalci. Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem. Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem. Din 260.—

Zahtevajte cenik, zastoj in poštine prosto.

H. SUTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tkanine
za varno perilo
zastore
itd.

MOLINO nebeljeno platno	4.50	PLATNO za rjuhe, izvan- redno močno	19
PLATNO za otroško perilo, trpežno	6	NANKING za perje, dobra neprodorna vrsta	19
SIFON dobra mehka vrsta	10	ZASTORI iz bele karirane kongres tkanine	8

Sternceki
CELJE 97

UJAZN-K-ZEM
-PROMY-Z-K-ZEM
ZASTORNI

LJUDSKA SAMOPOMOČ

reg. pomožna blagajna v MARIBORU, ALEKSANDROVA CESTA 47.

POVERJENIŠTVO: Ljubljana, Tyrševa 34.

naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu

AVGUSTU 1937.

ZAGAR MARIJA, zasebnica, Ljubljana;
MAYERHOFER JOHAN, jeklarski mojster v pok., Guštanj;
KANCLER STEFAN, dninar, Hoče;
SONNENWALD TEREZIJA šivilja, Kamenščak;
SIPEK BARBARA, posestnica, Laško;
ŠKERBEC FRANC, čuvaj v pok., Sava;
KOSER JULIJA, trgovka, Maribor;
DROZG MARIJA, gostilničarka, Jelenče p. Pesnica;
ULBING MARIJA, vpokojenka, Sv. Nikolaj;
SPINDLER MARIJA, posestnica Krčevina-Maribor;
PUCONJA JERA, posestnica, Ljutomer;
KOSS MARIJA, prevžitkarica, Trg Lemberg;
BREZNIK ANTONIJA, prevžitkarica, Studenci;
NOVINSEK ANA, prevžitkarica, Velenje;
ZUPANIČ TEREZIJA, zasebnica, Maribor;
MOLAN MARIJA, prevžitkarica, Crnc p. Brežice;
TRATNIK JOSIP, predelavec, Celje;
KRONOVŠEK IVAN, posestnik, Sv. Peter v Sav. dol.;
ZIGART FRANC, višji sodni oficijal v pok., Sv. Lenart v Slov. gor.
POBEC ANDREJ, delavec, Celje;
VARL LEOPOLD, čuvaj drž. žel. v p., Pobrežje, Maribor;
PLEVČAK ANA, prevžitkarica, Stojnoselo p. Rogatec;
PAVALEC PETER, posestnik, Studenci;
ROJKO MARIJA, posestnica, Maribor-Pobrežje;
HUBER IVAN, čevlj. mojster, Maribor;
MULEC FRANC, skladiščnik, Tezno;
STUHEC MARIJA, vdova orož. narednika v p., Maribor;
WEILER ANASTAZIJA, zasebnica, Maribor.

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča pogrebna v skupnem znesku

Din 221.850.—

Kdor še ni član »LJUDSKE SAMOPOMOČI«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo.

BLAGAJNISKO NACELSTVO.

Ha JESEN, DEŽ IN blato

45.-

3222-44809

Trajni in močni otroški polčevlji iz čvrstega usnja z gumastim podplatom. Št. 31-34 Din 49.-, št. 35-38 Din 59.-

39.-

58057-603

Lakirane gumaste opanke. Najboljša in najcenejša obutev za poljedelce. Velika trpežnost, čvrstost, udobnost in nizka cena so prednosti teh opank. Za jesen in zimo najboljša obutev. Ženski Din 35.-, otroški Din 25.- in 29.- Din.

39.-

38325-611

Ženski polčevlji iz lakirane gume s pojačanim oprstjem Vam bodo odlično služili za dež in blato.

89.-

1937-68822

Močni moški polčevlji za štrpavec. Narejeni so iz čvrstega boksa s prožnim podplatom.

69.-

3925-68805

Ženski polčevlji na trakce iz čvrstega boksa z gumastimi podplati, ki ne prepuščajo vode. Za gospodinje, ki mnogo hodijo, so ti čevlji najprimernejši.

89.-

7767-68801

Čevlji za delave in poljedelce iz mastne kravine z neugonobivimi gumastimi podplati. Široka oblika omogoča udobno hojo.

Bata

Mali oglasi

HRANILNE KNJIZICE

vrednostne papirje vnovčuje po najboljši ceni in proti takojšnjemu izplačilu, izposluje vse bančne, denarne, kreditne in blagovne posle najkulantneje

ALOJZIJ PLANINŠEK

arg. ag. bančnih poslov, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/I., telefon 35-10. 59

DO 100 DIN

dnevno, lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem potrebnih predmetov. Pošljite znamko za odgovor.

Josip Batič, Ljubljana.

BUČNICE, SONČNICE

in rips vedno najugodneje zamenjate za prvovrstno olje v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova. Nakup jajc masla, vinskega kamna in vseh poljskih pridelkov.

HRANILNE KNJIZICE

prodate ali kupite zelo ugodno potom moje oblašteno dovoljene pisarne. Takojšnja gotovina. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. Telefon 38-10.

PRILIKA

ugodnega nakupa trenčkotov, hubertusov, obleke, perila itd.

Presker, - Sv. Petra c. 14